

west- vlaanderen werkt

TIJDSCHRIFT VAN DE
WESTVLAAMSE EKONOMISCHE RAAD
3^e JAARGANG 1961 - N° 1

WEST-VLAANDEREN WERKT

TIJDSCHRIFT VAN DE WESTVLAAMSE EKONOMISCHE RAAD

INHOUD

Tot U spreekt	1
A. DE GRUYSE, Minister-Onderstaatssecretaris voor P.T.T.	
West-Vlaanderen's grote voltige	2
G. DECLERCQ, Lid Directiekomitee W.E.R.	
De coöperatieve afzet van groenten in West-Vlaanderen	10
Ir. L. BOCKSTAELE, Directeur Provinciaal Centrum voor Nijverheidsteelten	
Streken, Steden en Gemeenten in beweging Streekplanopdracht in West-Vlaanderen	14
Ir. J.M.L. DEMEYERE, Hoofd afdeling Ruimtelijke Ordening W.E.S.	
WESTVLAAMSE BEDRIJVEN	
De Metaalnijverheid in West-Vlaanderen — Arbeids- bevoorrading — Kontakt Onderwijs — Industrie	20
W.E.S.	
SPECTRUM VAN DE WESTVLAAMSE EKONOMIE	
Textiel	25
A. DEQUAE	
Landbouw	25
L. BOCKSTAELE	
Vlasvezel	26
A. DELBEKE	
Visserij	26
P. HOVART	
Vrijstelling van de provinciale opcentimes op de grondbelasting	28
W.E.S.	
Huisvesting Stedebouw, Huisvesting en Ruimtelijke Ordening	29
W.E.S.	
WEST-VLAANDEREN WERKT	30

Bij naamvermelding van de auteur versijnt de bijdrage onder zijn persoonlijke verantwoordelijkheid.

Beschermkomitee :

Ridder P. van Outryve d'Ydewalle,
Gouverneur
De Heren J. Storme, H. Smislaert,
L. Gillon, A. Loncke, M. Lootens,
P. Monballyu,
Leden der Bestendige Deputatie.

Redaktiekomitee :

De Heren L. Bockstaele, G. Declercq,
P. Delafontaine, F. Van Damme en O. Vanneste.

Redaktiesekretaris :

De Heer J. Pattyn.

Abonnement :

80 F — P.C.R. 976.57,
W.E.R., Dijver 7, Brugge.

Redaktiesekretariaat :

Westvlaams Economisch Studiebu-
reau (W.E.S.) Dijver 7, Brugge.

Publiciteitsvoorwaarden :

W.E.S., Dijver 7, Brugge

Foto voorpagina :

De Heer J. Bolsius.

Drukkerij :

SANSEN, p.v.b.a., Poperinge.

3e JAARGANG 1961

NUMMER 1

TOT U SPREEKT!...

A. DE GRYSE

Minister-Onderstaatssekretaris
voor P.T.T.

West-Vlaanderen dat sedert enige jaren bewust geworden is van zijn problemen en van de absolute noodzakelijkheid de weg naar een doorgedreven industrialisering op te gaan, wordt stilaan een aantrekkingspool voor nieuwe investeringen en welvaart.

In het streven naar regionale expansie dient echter breder gezien dan de grenzen van de eigen streek. Wij leven immers in een open economie waarin geen onderscheid mag gemaakt worden van wat gebeurt in eigen land, in Europa en in de wereld.

Vooreerst in eigen land. Het privé bedrijfsleven moet zich verbinden in de richting van samenwerking met het onlangs opgerichte programmatiebureau en er een opbouwende dialoog mee aanknopen waardoor onze regionale en sectoriële belangen opgenomen worden in een breed perspectief van een nationale huishouding.

In het raam van de E.E.G. manifesteert zich vanwege de bedrijven vreemd aan de E.E.G. een groeiende belangstelling tot oprichting van filiales of het zoeken naar samenwerking met bedrijven binnen de Euromarkt, anderzijds een beweging naar ineenwacheling binnen de grenzen van de Gemeenschappelijke Markt onder vorm van samenwerking, specialisatie of zelfs samensmelting van ondernemingen. Onze bedrijfsleiders en de overheid moeten bereid zijn deze dubbele beweging op te vangen en zelf het initiatief in handen te houden.

Ten opzichte van de industriële bewustwording van tal van onderontwikkelde landen moet, samen met de partners van de Euromarkt een keuze gedaan worden. Op lange termijn moeten deze landen hun welvaartspeil verbeteren met onze hulp en moet hun de kans geboden worden hun industriële exportprodukten op onze markten te brengen. Dit houdt in dat onze investeringen moeten gericht worden naar nieuwe sectoren, en in de traditionele sectoren naar nieuwe specialisaties.

Ten slotte vragen wij aan onze bedrijven nog meer dan in het verleden « export-minded » te worden en blijf te geven van meer initiatief op het vlak van de marktprospektie en systematische marktverovering langs persoonlijk contact en aanwezigheidspolitiek.

Met deze korte bijdrage willen wij beklemtonen dat onze streving naar regionale expansie onze optiek niet mag verengen en dat we zeer groot moeten zien... om te slagen.

West-Vlaanderen's groe

« De industrialisering is niet maar iets lukraaks of op zichzelf staands », laat Coolen Mijnheer Benner zeggen op een bijeenkomst van boeren, ter voorbereiding van een uitverkavelingsprojekt. « Zij is een noodzaak en een levensbelang voor ons allen en zij heeft rekening te houden met alles, wat dat belang maar raakt ». De schrijver toont, achter het alledaags gebeuren, hoe geen onderkomen, instelling of levenswandel bestand is tegen de stijgende welvaart. De scholen evolueren, omdat de kinderen sneller dan hun ouders meegaan met hun tijd. De landadel verliest zijn glans en het slot van weleer wordt een rekreatieoord en sportpark, met modern restaurant. De van zijn preekstoel dominerende deken, destijds ook vaak gehoord op het raadhuis, is opgevolgd door een volkse parochieherder.

De landarbeiders van vroeger zijn bij het einde van Coolen's boek al wel bespraakte leden van clubs en verenigingen en zij beschikken over de vrijheid van frekwente verkeersmiddelen, liefst nog een eigen motor. Doelloze vechtpartijen met messen behoren tot het verleden; de nieuwe tijd kent ongevallen langs de baan. Het goederenverkeer van voor veertig jaar — hooi en stro van de boerenbond en stenen — is aangezwollen tot een dagelijkse stroom, voor alle behoeften. Het is alles als een grote voltige, onder de drijfkracht van de industrialisering.

West-Vlaanderen's voltige voltrekt zich onder onze ogen. De veranderingen waarin wij betrokken worden blijven niet beperkt tot de economische structuur, maar omvatten de gehele maatschappij.

Kort geleden waren de doelbewuste inspanningen, vooral dan van de in 1954 opgerichte Westvlaamse Economische Raad, om de industrialisering in onze provincie te stimuleren, geïsoleerde verschijnselen. De brede lagen van de bevolking bleven passief, ofschoon beamend, deze aktie volgen. Men stond er a.h.w. van de kant tegen aan te

kijken, en grotendeels had men daarbij het gevoel, dat het hier allereerst en allermeeft om het werkloze gedeelte van de beroepsbevolking ging.

De vliegende start welke de industriële ontwikkeling nu genomen heeft, o.a. door de spektakulaire bezetting van een industriepark van 40 ha aan de haven van Brugge, de groeikracht van grote ondernemingen in het Brugse en in het Kortrijkse, de doorbraak van Picanol te Ieper, de keuze van Oostkamp door Siemens & Halske, enz., hebben hierin reeds duidelijke veranderingen gebracht.

Deze gunstige ontwikkeling in West-Vlaanderen is des te sterker opgevallen, dat zij samenvalt met ernstige bezorgdheid over de toestand van 's lands ekonomie. Wij zullen dit hieronder even in het licht stellen. De jongste suksessen van de werking van de W.E.R. hebben inmiddels in alle lagen van de bevolking reakties verwekt, bewegingen doen ontstaan en in het algemeen nieuwe inzichten medegebracht die wij zullen pogen te omschrijven.

* * *

Laten wij eerst over de afgelegde weg terugblikken. Tien jaar geleden was de **werkloosheid** onze grootste bekommernis. In de periode 1945-1954 waren er in West-Vlaanderen gemiddeld 33.000 volledig en gedeeltelijk werklozen, of 8,3 % van de aktieve bevolking (1). In het Rijk bedroeg de werkloosheid in deze periode gemiddeld 5,1 %. Voor de periode 1955-1960 is het maandgemiddelde van de werkloosheid hier 26.900 of 6,5 % van de aktieve bevolking, tegenover 4,4 % in het Rijk. Er is onder dit opzicht wel enige verbetering bereikt in onze provincie. De verschillen tussen de werkloosheid in West-Vlaanderen en in België in zijn geheel zijn afgenomen.

(1) Aktieve bevolking van 1947.

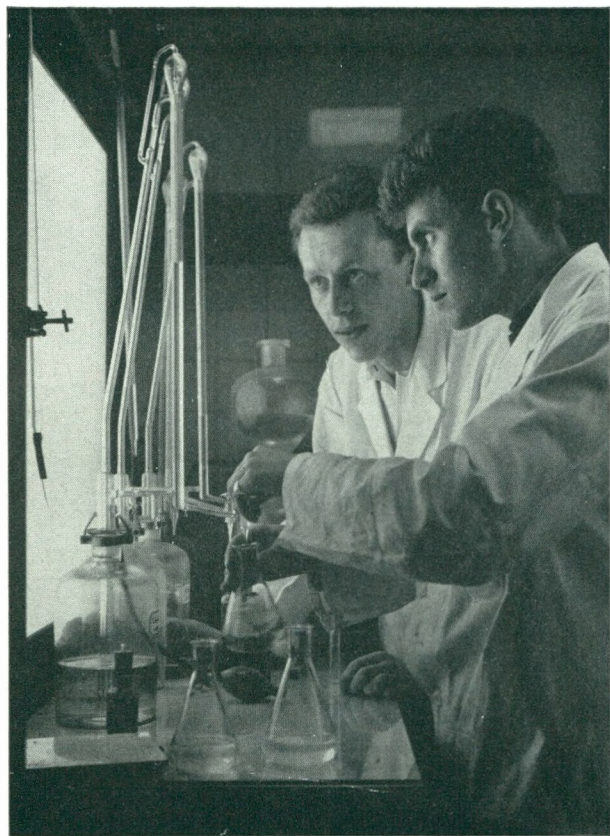
voltige 1

GUIDO DECLERCQ

Lid van het Directiekomitee W.E.R.

Maar sprekender zijn de gegevens over de tewerkstelling. De Rijksdienst voor Maatschappelijke Zekerheid registreerde in West-Vlaanderen 151.000 arbeiders en bedienden in 1950. Dit aantal is gestegen tot 167.700 in 1959, een vermeerdering dus van 11 %, of van gemiddeld 1.800 eenheden per jaar. Bij het begin en bij het einde van deze periode van 10 jaren staat het aantal bezoldigden in het Rijk daarentegen onveranderd op 1.778.000.

(Foto L. van Paridon)

In zijn boek « De grote voltige » beschrijft Antoon Coolen, als achtergrond van een streekroman, de algehele ommekeer van het eertijds stil en afgelegen Noord-Brabant onder de stuwkracht van de zoon van een dorpsmid, die zich tot grootindustriëel heeft opgewerkt. De industrialisering, hier belichaamd in Benners Metaalkonstruktiebedrijven, omwentelt dit platteland in één generatie tot een moderne gemeenschap. Want de nieuwe industrie raakt aan alles.

Uit onderstaande tabel blijkt dat de aangroei van het aantal bezoldigde personen in West-Vlaanderen vooral toe te schrijven is aan een uitbreiding van de tewerkstelling in de nijverheid, nl. met ruim 11.000 arbeidsplaatsen of gemiddeld 1.250 eenheden per jaar (Zie tabel 1).

Tabel 1. - Bezoldigde Personen (R.M.Z.)

	1950	1959	Vermeerdering of Vermindering	In %
Landbouw en visserij	8.500	6.000	- 2.500	- 29,5
Be- en Verwerkende nijverheid	92.000	103.200	+ 11.200	+ 14,3
Bouwnijverheid	20.600	23.900	+ 2.300	+ 16,0
Transport	3.000	3.000	-	-
Handel en Toerisme	17.700	22.300	+ 4.600	+ 26,0
Andere	9.200	9.300	+ 100	+ 1,0
	151.000	167.700	+ 16.700	+ 11,0

De totale **aktieve bevolking** van West-Vlaanderen is gestegen van 399.500 in 1950 tot ongeveer 419.000 in 1959. In 1954 berekenden wij, dat tussen 1947 en 1957 in West-Vlaanderen een jaarlijkse toename van de **mannelijke** actieve bevolking te verwachten was van circa 1.600 eenheden, en tussen 1957 en 1962 van circa 1.300 eenheden (1). De uitbreiding van het bezoldigd personeel met 1800 eenheden per jaar (mannen en vrouwen) lijkt dus, over een periode van tien jaren gezien, het groeiritme van de Westvlaamse arbeidsmarkt zorniet geëvenaard, dan toch op de voet gevolgd te zijn. Het door de landbouw afgestoten bezoldigd personeel (verminderd met 29,5 % van 1950 tot 1959) kon zelfs gedeeltelijk ogeslorpt worden. Wij mogen verder de onderstelling vooruit zetten, dat de

(1) Declercq G. & Vanneste O., « Structurele Werkloosheid in West-Vlaanderen », 1954, Appendix C 2, blz. 374.

tewerkstelling van vrouwelijk personeel de aangroei van de actieve bevolking nog dichter heeft benaderd dan de tewerkstelling van mannen (1).

Deze globale gegevens over de arbeidsmarktsituatie en de tewerkstelling zijn slechts een vage benadering van de veranderingen die zich in West-Vlaanderen hebben voorgedaan sinds het einde van de tweede wereldoorlog. Onder de belangrijkste dienen vermeld : (a) de uitgesproken expansie van de metaalverwerkende nijverheid (b) het ontstaan van nieuwe grote ondernemingen, hoofdzakelijk door de opgang van bestaande firma's, in verscheidene bedrijfstakken, (c) de verdere concentratie van de werkgelegenheid in de zone van Brugge tot Kortrijk.

De **metaalverwerkende nijverheid** wordt terecht beschouwd als één van de meters van de voortgezette economische vooruitgang in landen met een hoge levensstandaard. In vergelijking met wat zich in de andere Euro-marktlanden voordoet, is deze nijverheid in België op symptomatische wijze achter gebleven.

Welnu, het pas verschenen rapport van het Westvlaams Economisch Studiebureau over « De metaalnijverheid in West-Vlaanderen » stipt aan, dat de tewerkstelling in deze sektor toenam van 12.800 personen in 1947 tot 20.100 in 1959, dus met 57 % (2). De produktie ervan is, volgens de aanduidingen waarover wij beschikken, in de laatste vijf jaren nagenoeg verdubbeld.

West-Vlaanderen volgt, voor wat betreft de metaalverwerkende nijverheid, van dichtbij de groeicurve van deze vitale bedrijfstak in het Europa der Zes. Binnen enkele jaren zullen wij eveneens ten volle participeren aan de nog sterkere expansie van de elektronische industrie, een andere meter van de hedendaagse economische vooruitgang in Europa.

Verder is er een opvallende **vermeerdering van het aantal grote ondernemingen** in West-Vlaanderen te konstaten, niet alleen in de metaalverwerkende nijverheid, maar ook in de traditionele branches van de textielnijverheid en de houtverwerking. In nagenoeg alle geledingen van de industrie telt West-Vlaanderen nu één of meer ondernemingen welke de vergelijking kunnen door-

staan met hun mededingers op de wereldmarkten. Deze firma's van internationale standing komen vanzelfsprekend voornamelijk voor onder de thans ruim 200 industriële ondernemingen met méér dan 100 arbeidskrachten.

De zog. « take-off » van een achtergebleven landsgedeelte, dat na een lange aanloop — hier vijftig jaren — uiteindelijk zijn vlucht gaat nemen als moderne maatschappij, vereist een volume aan volgehouden, goed verdeelde industriële kracht. Heeft een regionale economie eenmaal deze stuwkracht verzameld, dan gaat de ontwikkeling in versneld tempo verder, als vanzelf. De motoren van de industriële opgang zijn de grotere ondernemingen. Zij beïnvloeden de aanvankelijk ongedifferentieerde arbeidsmarkt door hun specialisering ; zij trekken de kleinere produktie-eenheden mee in de acceleratie, door menigvuldige aanbod- en vraagverhoudingen, door sub-kontrakten of eenvoudig door voorbeelden. Zij brengen de inkomsten- en uitgavenstromen in snellere beweging.

Welnu, de Westvlaamse economie lijkt in de laatste versnelling te zijn gekomen. Een van de weinige remmen die ons over deze opgang nog kritisch stemmen houdt verband met het laatste kenmerk van de naoorlogse veranderingen onder degene welke wij hierboven opsomden, nl. de **toenemende concentratie van de werkgelegenheid in een strook die grosso modo van de kust bij Zeebrugge tot in het Kortrijkse loopt**. De arrondissementen Oostende, Veurne, Diksmuide en Ieper met tesamen een industriële tewerkstelling van ca. 11.500 eenheden, of 11 % van de provincie en een aandeel in de bevolking van 31 %, zijn praktisch blijven staan. De industriële tewerkstelling is in het arrondissement Oostende in de laatste tien jaren zelfs lichtelijk verminderd.

Dit is een ernstig verschijnsel dat ons niet mag ontgaan. Wij gaan hier niet in op de vele aspecten van deze breuk, welke zich elk jaar verder in West-Vlaanderen aftekent. Zij valt niet volledig samen met arrondissementele grenzen, en temidden achtergebleven gewesten treft men ook gemeenten aan, die gunstig afsteken tegenover de helaas overgrote meerderheid. Het volstaat hier te noteren, dat « Westvlaanderen's voltige » niet door iedereen in de provincie op gelijke manier gedeeld wordt. Voor een deel van de bevolking gaan de alles beheersende veranderingen in de provincie gepaard met onzekerheid over de

(1) Declercq G. & Vanneste O., « Structurele Werkloosheid in West-Vlaanderen », 2e Uitgave, 1957, deel II, blz. 121.

(2) 1960, blz. 110.

toekomst, daar waar zij elders voortdurend talrijke nieuwe mogelijkheden openen.

Deze verschillen komen klaar tot uiting in de bevolkingsevolutie per gemeente, tussen 1950 en 1959, op duidelijke manier in kaart gebracht (blz. 5). Ruim 200.000 Westvlamingen wonen in 117 gemeenten, waar de bevolking gedurende het laatste decennium daalde. In 19 van deze gemeenten bedroeg de vermindering in 1959 reeds méér dan 10 % t.a.v. 1950. Deze gemeenten zijn merendeels gelegen in de westelijke helft van de provincie.

Daartegenover staan 136 gemeenten, met een totale bevolking van ruim 800.000 zielen, waar de bevolking gestegen is. Zij zijn gelegen op de « industriële as » van de provincie en aan de kust. In 37 gemeenten is de bevolking met méér dan 10 % toegenomen, gepaard met agglomeratieve tendensen rond Brugge en Kortrijk, in geringere mate ook rond Roeselare-Izegem. Gedeeltelijk gebeurt deze aangroei ten koste van de aftakeling van de Westvlaamse Westhoek.

Met deze uitgesproken dualiteit in de Westvlaamse economie, welke gedeeltelijk teruggaat op oude verschillen en nu door de jongste evolutie nog versterkt is, zodat zij gaandeweg ook in geheel het maatschappelijk bestel tot uiting komt, zal ook in het verder industrialisatiebeleid en de ter zake gevoerde stimulerende activiteit van de Westvlaamse Economische Raad moeten rekening gehouden worden. Wij komen daarop verder nog terug.

De hierboven geschetste, tot enigszins gemilderd optimisme stemmende situatie in West-Vlaanderen, zal nog scherpere vormen krijgen door de vestiging van een belangrijk filiaalbedrijf van Siemens, ten zuiden van de Brugse agglomeratie, met een geplande arbeidsbezetting van ca. 5.000 werkkrachten rond 1965, en door de te verwachten oprichting van nog andere nieuwe ondernemingen met belangrijke tewerkstelling. Het verloop van de tewerkstelling t.a.v. dit der aktieve bevolking zal hierdoor naar alle waarschijnlijkheid dermate versneld worden, dat de traditionele arbeidsmarkt-situatie kan omkeren, en het onmiddellijk beschikbaar arbeidsoverschot verdwijnt.

Een dergelijke situatie zou radikaal nieuw zijn voor onze provincie. Zij heeft sinds de industriële revolutie niet bestaan, tenzij misschien tijdelijk, in uitzonderlijke omstandigheden, gedurende de jaren van weder-

opbouw na 1918. Terwijl België's economie, blijkens de steeds talrijker statistische inlichtingen over de Europese landen, in de laatste tien jaren hoogte verloren heeft, met het gevolg dat een nationaal reddingsprogramma noodzakelijk geworden is, heeft West-Vlaanderen zich, merkwaardig genoeg, weten los te maken, al deelt onze provincie vanzelfsprekend ook in de defekten van het grotere geheel.

* * *

Het kan niet anders, of West-Vlaanderen's problemen ondergaan nu grondige wijzigingen. De probleemstelling waaraan de georganiseerde zorg voor West-Vlaanderen's economie enige jaren geleden haar impuls ontleende, was toegespitst op het indijken van de werkloosheid en de kwantitatieve uitbreiding van de tewerkstelling. De situatie is bij het begin van de zestigerjaren veel complexer geworden, o.m. door de steeds duidelijker dualiteit tussen expansieve en recessieve gedeelten in West-Vlaanderen en door de algemene achteruitgang van de Belgische economie. Sommige voorbijgestreefde opvattingen moeten dringend aan een kritisch onderzoek onderworpen worden. De probleemstelling dient uitgediept, en de aktie aangepast te worden. Ziedaar de lijnen van het verdere betoog.

Laten wij beginnen met de voorbijgestreefde opvattingen terzijde te leggen. Vooreerst is het zeer duidelijk, dat West-Vlaanderen **voor de wereld**, en alles wat er zich op internationaal economisch vlak afspeelt, **wijd open staat**. Van de afzondering waarin de oudere generaties nog geleefd hebben blijven enkel nog herinneringen, uitzondering gemaakt voor de kleine, landelijke gemeenten in West-Vlaanderen's Westhoek. Met het isolement gaat een lagere levensstandaard gepaard. Een diepgaande studie van het welvaartspeil zou waarschijnlijk uitwijzen, dat tussen deze meest achtergebleven gedeelten van onze provincie en de welvarendste het verschil in levensstandaard praktisch even groot is, alle verhoudingen in acht genomen, als tussen deze van België en de U.S.A.

Door de industrialisering, door de uitwerking van het Euromarktverdrag, door de valorisatie van Zeebrugge is West-Vlaanderen echter in zijn geheel genomen snel een open gebied aan het worden. Het is als geschikte basis voor industrievervestiging internationaal bekend. Op de kaart van West-Europa geprojecteerd, is het een aantrekkingspool voor zekere groeiende ondernemingen, ook Amerikaanse en Engelse,

door zijn vooralsnog ruim en jong arbeidsaanbod. Deze aantrekkingskracht is bijzonder groot sinds 1959, omdat de absolute grenzen van de arbeidsmarkt in de naburige landen bereikt zijn door een ononderbroken « boom », daar waar België zijn menselijke rijkdom blijkbaar niet ten volle weet te benutten.

Het zou verkeerd zijn hiermede in de huidige omschakeling van onze provincie geen rekening te houden, zoals sommigen doen die de oplossing van onze problemen altijd voort verwachten van de traditionele activiteiten, zoals textiel, vlas, borstels, schoenen, en zeggen: « als wij maar de import van concurrerende artikelen konden beperken, enz... ».

Zonder het argument volledig te willen behandelen, moeten wij in het licht stellen, dat geen enkele van onze tot hertoe karakteristieke activiteiten, de textielnijverheid inclusief welke nog steeds aan circa 40.000 personen werk verschaft, nog een « stuwende bedrijfstak » mag genoemd worden. Een stuwende bedrijfstak is expansief, en creëert ook onrechtstreeks werkgelegenheid rond zich.

Bij het verleden blijven staan, d.w.z. met handelsbelemmeringen, subsidiëring of anders de oude structuren willen bewaren zou voor West-Vlaanderen op langere termijn

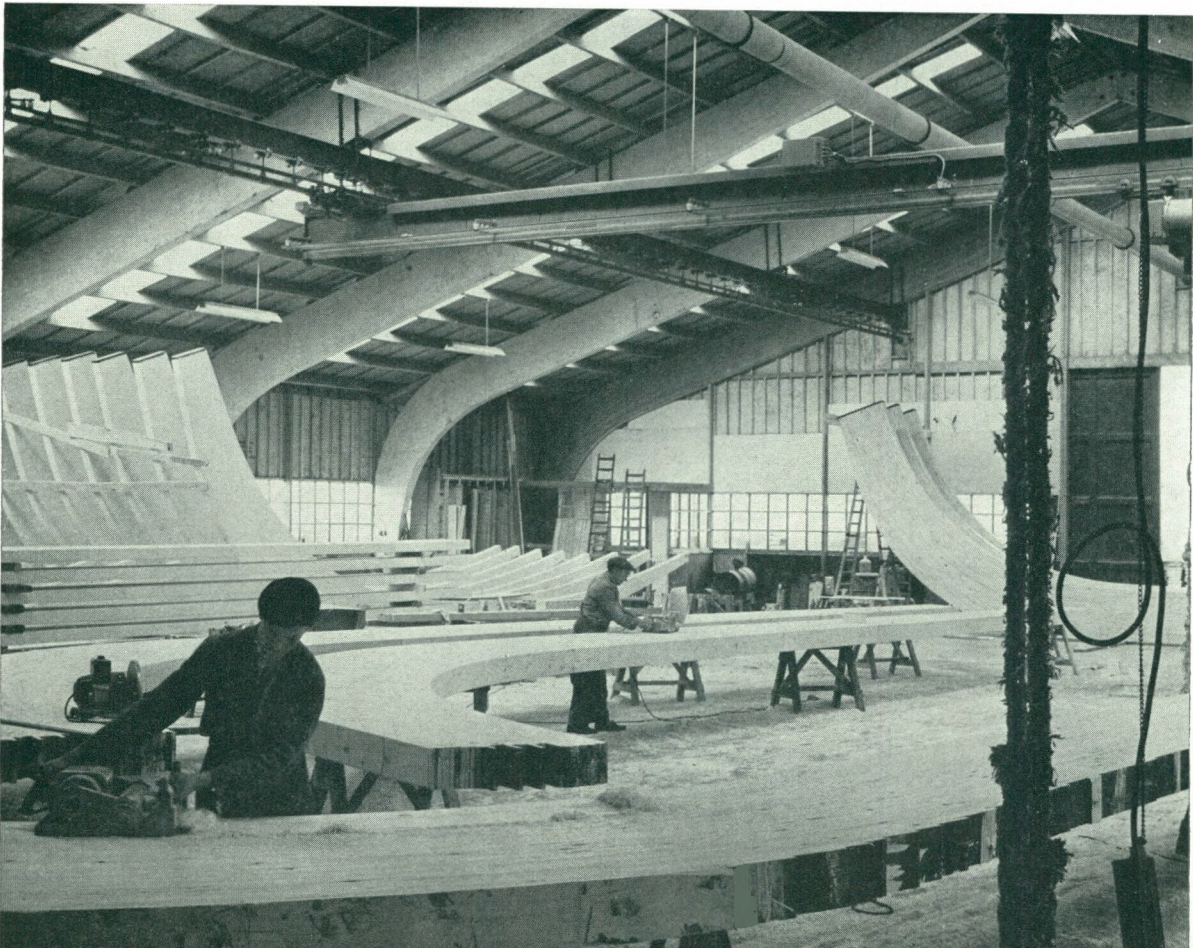
even noodlottige gevolgen hebben als deze verkeerde politiek al voor de Waalse mijnstreek meegebracht heeft. Wij zouden bij deze traditionele bedrijfstakken ook de landbouw en de visserij moeten durven voegen. De zeer eigen uitzichten van deze twee bedrijfstakken zullen ons evenwel verplichten hieronder ons oordeel te nuanceren.

Zoveel is echter duidelijk dat West-Vlaanderen, indien het zich zou opsluiten, voort een achterblijvend gebied zou blijven.

Een andere verkeerde, nog veel verspreide opvatting aanvaardt dat West-Vlaanderen voor de oplossing van zijn economische problemen de **arbeidsintensieve bedrijven** moet stimuleren en aantrekken, omdat het over geen grondstoffen beschikt. Hieraan wordt gewoonlijk in een adem toegevoegd, dat dit vooral dient te gebeuren door de oprichting van **kleine en middelgrote ondernemingen**, in een klimaat van **lage lonen**.

Wij kunnen ons tegen deze zienswijze, een restant uit de eerste fase van West-Vlaanderen's overgang van een zelfgenoegzame landbouwstreek naar een industriële maatschappij, niet genoeg verzetten. Een grotere arbeidsintensiviteit gaat normaal gepaard met geringere kwalifikatie en dus ook met relatief lagere lonen. Het spreekt vanzelf dat hiermede geen uitspraak wordt gedaan over de vraag of de lonen in België mo-

(Foto L. van Paridon)

De Kortrijkse Verzekering n.v.

De Maatschappij die U en uw streek best kent en zich dan ook het best aanpast aan UW verzekeringsproblemen van

brand

leven

ongevallen

Zetel en Burelen :
KORTRIJK
Lange Steenstraat, 20
Tel. 056/201.38

Bijhuis :
BRUGGE
Garenmarkt 6
Tel. 050/324.40

INSPEKTIES TE : IEPER - WAREGEM - OOSTENDE - ROESELARE - MOESKROEN
- MENEN - DEERLIJK - WAASMUNSTER - AALST - ANTWERPEN - OUDENAARDE

menteel al dan niet te hoog zijn in vergelijking met deze van andere landen. Dat probleem raken wij hier niet aan. Onze stelling is van beperkter aard, nl. dat de zog. arbeidsintensieve bedrijfstakken in een geïndustrialiseerd land slechts in stand kunnen gehouden worden indien de lonen in verhouding tot het algemeen loonpeil laag zijn. Het gaat hier natuurlijk om verhoudingen. Arbeidsintensieve industrieën zoeken daarom de streken op met een overvloedige arbeidsmarkt. Stijgt de vraag naar arbeid in deze streken door de uitbreiding van kapitaalintensieve industrieën, dan komen de eerstgenoemde bedrijfstakken in het defensief. Zij moeten ofwel hun produktiemethoden veranderen, door kapitaalintensieve investeringen, opdat zij door de hogere produktiviteit ook de hogere lonen zouden kunnen betalen, ofwel moeten zij uitwijken naar streken met een structureel arbeidsoverschot.

Dit verschijnsel verklaart o.a. de snelle opkomst, na de tweede wereldoorlog, van de meubelindustrie in onze provincie.

Indien onze provincie een gebied wordt, zoals wij aantoonen, van hoge tewerkstelling, zal er minder en minder plaats blijven voor werkelijk arbeidsintensieve bedrijfstakken. Sommige zullen zich moeten aanpassen, dus minder arbeidsintensief worden of zich scherp specialiseren. Anderen zullen mettertijd verplicht zijn op te schuiven naar de gewesten met de hoogste werkloosheid. Arbeidsintensieve ondernemingen zijn in de huidige fase van onze ontwikkeling minder gewenst, tenzij zij zouden georiënteerd worden naar de Westhoek, waar buiten de ongeschoolde arbeid de andere vestigingsfactoren minder gunstig gebleven zijn.

Het hoeft geen betoog, dat de arbeidsintensieve ondernemingen meer behoren tot de kleine en de middelgrote klasse, waaraan door sommigen, ook als een reflex uit vroegere tijden, een soort morele en sociale superioriteit toegekend wordt. Wij betwisten vanzelfsprekend het economisch bestaansrecht van de kleine en middelgrote ondernemingen niet, waarvan er ruim 13.000 in West-Vlaanderen bestaan (1).

Wel zijn wij ervan overtuigd, dat de kansen voor kleine en middelgrote ondernemingen over het algemeen stijgen, wanneer zij in de nabijheid leven van krachtige grote ondernemingen. Dat er zich dan een ar-

beidssplitsing tussen de grote en de kleine ondernemingen opdringt vermindert geenszinds deze overtuiging. In plaats van arbeidsintensieve ondernemingen, heeft onze provincie in deze fase van haar ontwikkeling vooral behoefte aan industrieën, die technische kennis, « brains » of « grijze stof » inkorporeren.

Een laatste onjuiste opvatting houdt verband met de werking van de **arbeidsmarkt** welke men zich te veel voorstelt in **louter kwantitatieve termen**. De frikties, die de overgang van de landbouwer naar andere activiteiten belemmeren zijn bekend. Wij kunnen de verdoken werkloosheid in de landbouw bijvoorbeeld niet als een onmiddellijk beschikbaar arbeidsaanbod voor de industrie beschouwen. Verder treden ook frikties op bij de verschuiving van de arbeidskracht van de ene industriële activiteit naar een andere. Om al deze redenen is het praktisch arbeidsoverschot, waarmede rekening kan gehouden worden, veel geringer dan het statistisch arbeidspotentieel.

Er is echter nog meer. West-Vlaanderen telt momenteel circa 38.000 grensarbeiders in Frankrijk, en wij zijn gewoon geweest een gedeelte ervan te beschouwen als arbeidspotentieel voor West-Vlaanderen's versnelde industriële opgang. Nochtans blijven de frikties, om traditionele grensarbeiders van de Franse textielindustrie over te schakelen naar de Westvlaamse textielindustrie bijvoorbeeld, ten minste zo sterk als deze om van een landbouwer een industrie-arbeider te maken. De grensarbeiders, die o.m. tot aan de grenzen van de stad Roeselare woonachtig zijn, zijn voor de Westvlaamse nijverheid vooralsnog een onstabiele arbeidskracht, en de loonsverschillen spelen daarin slechts een bijkomstige rol. Het zijn veeleer « gekonditioneerde reflexen » die de grensarbeiders en -arbeidsters de fabrieksarbeid in Frankrijk doen verkiezen boven de fabrieksarbeid hier. In de grond van zijn hart gelooft de grensarbeider nog niet in de industriële veranderingen van West-Vlaanderen. Hij volgt de volgens de overlevering zekerder weg naar Frankrijk.

Dit is één van de kwalitatieve problemen, die aan West-Vlaanderen's statistisch arbeidspotentieel verbonden zijn. Het gevolg ervan is o.m., dat de voltige welke West-Vlaanderen doormaakt gepaard kan gaan met tijdelijke arbeidstekorten, dat spanningen in bepaalde kompartimenten van de arbeidsmarkt kunnen optreden terwijl arbeidsoverschotten in andere deelmarkten bestaan. (wordt vervolgd)

(1) Zie ons referaat « *Ambacht en kleinindustrie t.o.v. de economische evolutie* », *De Middenstandsgids, mei-augustus 1958*, blz. 18 e.v.

De coöperatieve afzet van groenten in West-Vlaanderen

Verse groenten bezitten uiteraard een uiterst bederfbaar karakter hetgeen de afzet aanzienlijk bemoeilijkt. Een snel vervoer- en distributiesysteem is onontbeerlijk om deze tere produkten in optimale voorwaarden bij de verbruiker te brengen.

De rijke verscheidenheid van de produktie en de verspreiding ervan over een groot aantal relatief kleine bedrijven, alsmede het seizoenkarakter en de vrij grote schommelingen van het produktievolume volgens de weersomstandigheden scheppen vaak bijzondere afzetproblemen. De groentekweker heeft niet de tijd noch de nodige ervaring om aan dit netelig vraagstuk een doeltreffende oplossing te geven. De marktpositie van de producent is om die reden doorgaans uiterst zwak. Enkel in periodes van schaarste kent de verkoop van de groenten op het bedrijf een vlot verloop.

In het buitenland had men reeds lang ingezien dat de afzet van groenten in coöperatief verband de meest geschikte verkoopformule was. Door de afzet van zijn produktie toe te vertrouwen aan een terzake gespecialiseerde instelling waarin de producent volledige medezeggenschap heeft, kan hij zijn inspanningen uitsluitend richten op de verzorging van de voortbrengst. De verkoop wordt geregeld met een minimum aan tijdverlies en bedrijfskosten.

Op de veiling wordt vraag en aanbod samengebracht. De handel bekomt er een duidelijk beeld van de omvang en van de kwaliteit van de produktie. Deskundigen regelen er de verkoop. De prijsvorming geschiedt er in de voor de producent meest gunstige voorwaarden.

De degelijkheid van het veilingswezen bij de afzet van groenten werd vooral in Nederland bewezen. Gegroeid uit krisistoe-standen vormen de veilingen één van de voornaamste pijlers waarop de stevige positie van de Nederlandse groenteteelt is grondvest.

Het heeft vrij lang geduurd vooraleer de

Belgische land- en tuinbouwers de voordelen van het coöperatiewezen hebben weten te benutten. Aangespoord door de gunstige resultaten bekomen in den vreemde en dank zij de stimulerende werking van landbouwverenigingen en overheid hebben onze tuinbouwers hun traditionele zelfstandigheidsdrang enigszins verruimd om gemeenschappelijke beroepsbelangen door coöperatie te behartigen.

Onder impuls van enkele offervaardige en vooraanstaande producenten en gesteund door hun organisaties hebben de Westvlaamse groentekwekers onmiddellijk na de jongste wereldoorlog de oplossing van hun afzetprobleem definitief gezocht in het veilingswezen. Te Roeselare en te Oostende werd een veiling opgericht die, na het doorworstelen van de klassieke « kinderziekten », in korte tijd tot sterke verenigingen zijn uitgegroeid. Beide instellingen hebben in aanzienlijke mate bijgedragen tot de uitbreiding en tot het verhogen van de concurrentiekracht van de Westvlaamse groenteteelt.

JURIDISCHE GRONDSLAG VAN DE VEILINGEN

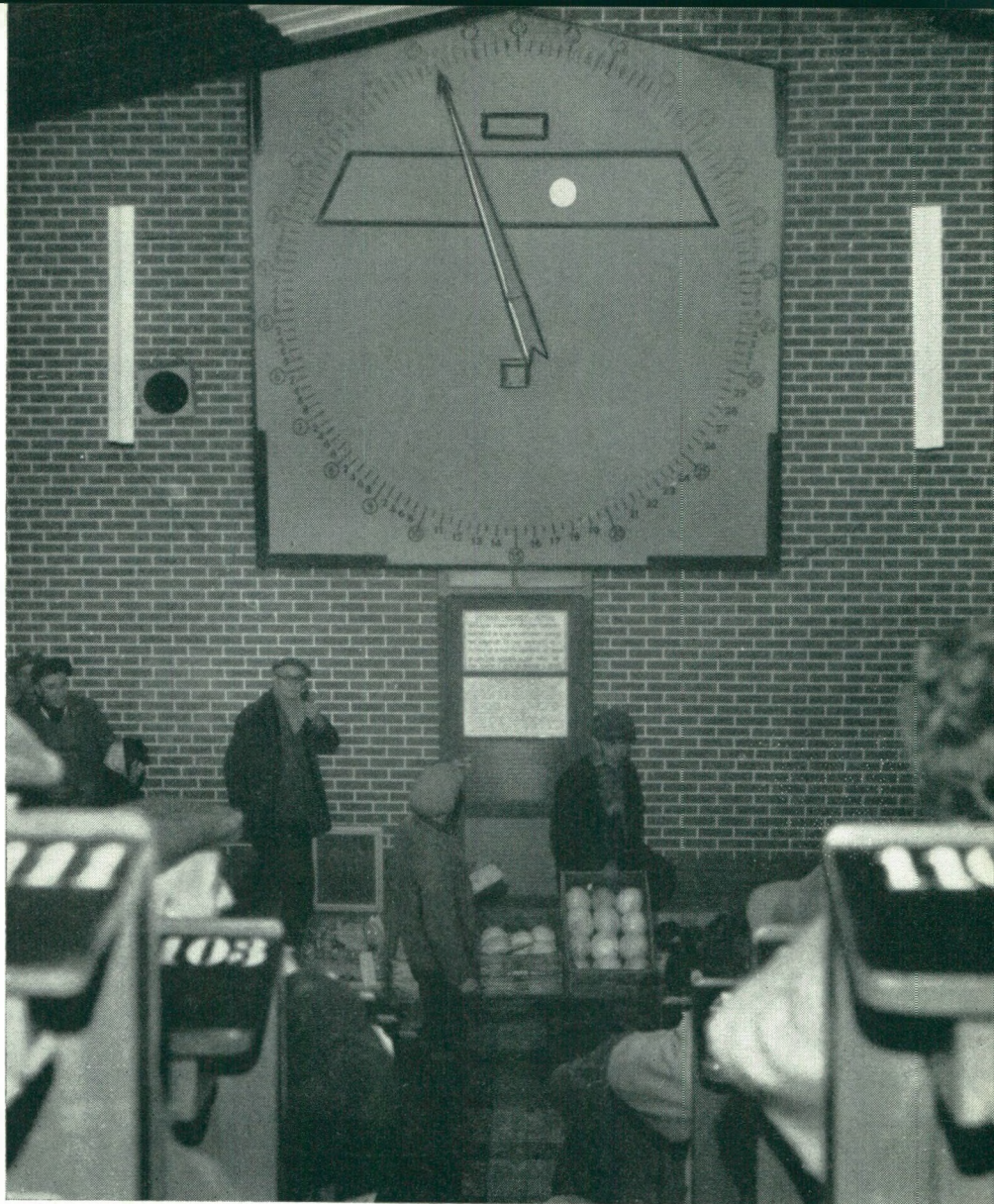
Een aangepaste wetgeving is naast een passende coöperatieve geestesvorming van de leden onmisbaar voor de ontwikkeling van de veilingen in gunstige voorwaarden. In ons land bestaat er nog geen typische coöperatiewet.

De samenwerkende vennootschap is de klassieke vorm onder dewelke de veilingsverenigingen in ons land worden opgericht. De wijze waarop de samenwerking tussen de producenten-leden in de schoot van de vereniging geschiedt wordt vastgelegd in statuten en reglementen. Het bestuur gekozen onder en door de leden houdt toezicht op de naleving van de verplichtingen die de producenten bij hun toetreding tot de veilingsvereniging vrijwillig hebben aangeaan.

ren

Ir. L. BOCKSTAELE,

Direkteur
van het Provinciaal Centrum
voor Nijverheidsteelten.

De bijdrageplicht in het kapitaal van de vereniging en de veilplicht, zijn de bijzonderste kenmerken van de veiling. Beide plichten zijn van primordiaal belang voor de oprichting en de werking van de vereniging.

De oprichting en de uitbouw van een veiling vergen aanzienlijke kapitalen. Naast gronden, degelijk uitgeruste en ruime lokalen, hoeft de veiling over een grote hoeveelheid gestandaardiseerd inpakmateriaal te beschikken. De financiering van deze investeringen geschiedt door een kapitaalsbijdrage vanwege de aangesloten leden die aandelen onderschrijven in verhouding tot zekere bedrijfseenheden.

De leverings- of veilplicht is eveneens een essentiële vereiste. De veiling moet een aantrekkingspunt vormen voor de kopers. De omvang en de kwaliteit van de aangevoerde groenten vormen de beste aantrekking

voor de handelaars. Om die reden moeten de leden de verplichting opnemen alle tuinbouwproducten die zij voortbrengen en voor de verkoop bestemmen in of door tussenkomst van de veiling te verkopen. Ofschoon op dit beginsel afwijkingen worden toegestaan, moet het bestuur er zich ten allen tijde kunnen op beroepen. Het ontbreken van deze verplichting zou de producenten kunnen aanzetten het beste op het bedrijf te verkopen en het overige in de veiling, waardoor deze laatste de verkoopplaats zou worden van tweederangsproducten.

S. V. VEILING ROESELARE EN OMSTREKEN

De vereniging is in zekere mate gegroeid uit een lokale tuinbouwmaatschappij. Zij ontwikkelde zich tijdens de oorlog uit de verzamelplaats voor groenten van de toenmalige Landbouw- en Voedingscorporatie.

Gesticht in 1942 kende de veiling spoedig een zeer grote bloei. Het wegvallen van de leveringsplicht na de oorlog was echter de inzet van een uiterst moeilijke periode voor deze instelling. Het volledig gebrek aan de onontbeerlijke coöperatiegeest bij de meeste leden was de voornaamste oorzaak van deze malaise.

Het bestuur wist echter het hoofd te bieden aan deze tijdelijke moeilijkheden en in korte tijd slaagde het er in de veiling tot een sterke vereniging uit te bouwen. Zowel het ledenaantal als de aanvoer vertoonde aldra een bestendige stijging hetgeen ten andere duidelijk blijkt uit onderstaande tabel.

Jaar	Aantal leden	Aanvoer (in 1.000 F)
1953	585	12.610
1954	598	15.808
1955	612	21.488
1956	633	23.486
1957	661	32.883
1958	703	32.837
1959	723	51.914
1960	740	48.875

De snelle stijging van de groenteomzet in 1959 is ongetwijfeld een gevolg van de vrij hoge prijs van de groenten ingevolge de relatieve schaarste geschapen door de langdurige droogte. Niettegenstaande de prijzen aan producent in 1960 aanzienlijk beneden het peil van 1959 daalden, was de totale omzet slechts licht gedaald, hetgeen op een gevoelig hogere verhandelde hoeveelheid wijst.

De Roeselaarse veiling is een typische groothandelsveiling. Naast groenten wordt eveneens fruit geveild. Aanvankelijk geschiedde de verkoop in noodgebouwen. In 1953 werden de huidige gebouwen langs de Diksmuidestraat in gebruik genomen.

Ofschoon de meeste leden van de Veiling in Midden-West-Vlaanderen woonachtig zijn, worden groenten aangevoerd uit alle gewesten van de Provincie.

De veiling is geografisch gunstig gelegen. Zowel de extensieve als intensieve groente-teelt hebben de jongste jaren in Centraal West-Vlaanderen een grote uitbreiding genomen. De snelle opgang van de teelt van vroege aardappelen, van de schorseneerkultuur en van de glastuinbouw, zijn een duidelijke aanwijzing van deze evolutie. Winterbloemkool vormt een Roeselaarse specialiteit. Het Westvlaams klimaat is

bijzonder gunstig voor dit gewas dat, geplant in de nazomer, en buiten geteeld, einde april - begin mei kan geoogst worden. De veiling heeft in sterke mate bijgedragen tot de ontwikkeling van deze teelt.

Kropsla gekweekt in serres of in open lucht, vroege tomaten, schorseneren, spruiten en andere koolsoorten, zijn de voornaamste aangevoerde groenten. De sla vormt een merkwaardigheid. De Roeselaarse veiling is immers de enige veiling in het land waar het ganse jaar door sla wordt aangevoerd. Deze prestatie wijst op de hoge beroepsvaardigheid van de Westvlaamse gespecialiseerde groentekwekers.

DE S. V. TUINBOUWVEILING « DE KUST »

De Westkust en de streek Gistel-Oudenburg vormen sinds lang voorname tuinbouwcentra, waarvan de produktie in hoofdzaak op de hotelnijverheid langs de kust is afgestemd.

Ofschoon beide produktiegebieden uiteraard beperkt zijn en de afzet een uitgesproken

seizoenkarakter vertoont, kende de veiling vanaf haar stichting, in 1945, een groot sukses. Het aantal leden bedroeg bij de oprichting 166. Bijna alle leden zijn uitbaters van intensieve tuinbouwbedrijven.

Extensieve groenten worden er weinig verhandeld. De veiling is vooral uitgegroeid in de richting van kleinhandelsveiling. De aanvoer van de groenten geschiedt meestal in kleinere loten die zowel door de detailhandel als door de groothandelaar kunnen aangekocht worden.

Niettegenstaande het ledenaantal constant is, vertoont de omzet een lichte stijging, hetgeen er op wijst dat de producenten in toenemende mate hun produktie over de veiling verkopen.

De evolutie van de vereniging wordt door onderstaande tabel geïllustreerd.

Jaar	Aantal leden	Omzet (in 1.000 F)
1950	213	12.044
1951	208	13.413
1952	211	14.535
1953	216	12.593
1954	215	13.021
1955	218	14.783
1956	219	16.136
1957	219	16.351
1958	221	14.229
1959	220	22.787
1960	221	17.241

Evenals te Roeselare was de verhoogde omzet in 1959 een gevolg van de betere verkoopprijs van de groenten.

De aanvoer vertoont een grote verscheidenheid. Prei, sla, selder en bloemkool zijn de voornaamste produkten.

BESLUIT

De Westvlaamse groenteteelt is in volle evolutie. Zowel de glastuinbouw als de groenteteelt als intensivering op het gemengd landbouwbedrijf werden de laatste jaren aanzienlijk uitgebreid. West-Vlaanderen bekleedt thans een vooraanstaande positie in de Belgische groenteteelt.

Het arbeidsintensief karakter van deze groenteteelt verschaft brede mogelijkheden aan talrijke kleine en middelgrote bedrijven. De veilingen hebben een ruim aandeel in deze gunstige ontwikkeling.

Door zijn jarenlange traditie van afhaken op het bedrijf of verkoop via een lokale markt, stond de handelaar aanvankelijk sceptisch tegenover deze nieuwe afzetmethode. Spoedig heeft ook deze sektor de voordelen van het veilingswezen begrepen. Het veilingswezen betekent immers niet enkel een ideale verkoopmethode voor de producent. De handel bekomt op de veiling een duidelijk overzicht van de markt. De bevoorrading geschiedt er zeer vlug en met een minimum aan onkosten.

Het klasseren van de aangevoerde groenten in kwaliteitsklassen vormt een waarborg voor de koper en een stimulans voor de voortbrenger om zijn produkten beter te verzorgen.

Streekplanopdracht West-Vlaanderen

Tijdens de Algemene Vergadering van de Westvlaamse Economische Raad, welke te Brugge op zaterdag 4 februari 1961 doorging, hield Ir. J.M.L. Demeyere een toelichting van de resultaten van de eerste werkfase van het streeksurvey West-Vlaanderen.

Ir. J. M. L. DEMEYERE

Hoofd Afdeling Ruimtelijke Ordening
W.E.S.

Vijfentwintig jaar geleden, begin 1936, enkele maanden nadat de toenmalige regering in de schoot van de Dienst voor Economisch Herstel een bijzonder commissariaat had opgericht om het economisch leven in het Borinagegewest te bevorderen, werd voor een belangrijk Westvlaams gewest, het zogenoemde grensarbeidersgebied (dat zich uitstrekt tussen de Noordzee en de grens tussen West-Vlaanderen en Henegouwen) een bijzonder commissariaat met dezelfde opdracht gesticht.

Het was een eerste proef van georganiseerde streekstudie met het oog op streekontwikkeling. Zij werd onderbroken door de tweede wereldoorlog.

Over de bereikte resultaten wens ik hier niet uit te weiden, tenzij om te herinneren aan de intercommunale voor stedenbouwkundige aanleg in 1938 gesticht door zes gemeenten in het Kortrijkse, na raadpleging en onder impuls van de toenmalige afdeling « Stedebouw » bij het Ministerie van Openbare Werken en Werkverschaffing.

Indien ik het aandurf herinneringen op te halen uit een niet zeer verwijderd verleden en, ten aanzien van de wereldoorlog 1939-1945 en wat er op volgde, een toch ver verleden, dan is het mij erom te doen te onderlijnen dat de noodzakelijkheid verder te zien dan de gemeentelijke grenzen, ver-

der te zien dan de gemeentewet het voorschrijft, waar het gaat om aanleg, om uitrusting ten behoeve van een gewestelijk ontwikkelingsproject, hier in deze provincie zeer realistisch en concreet werd aangevoeld en dat er middelen werden gezocht om te komen tot gemeentelijke toenadering, en dit niet alleen in het zuiden van de provincie maar ook in het noorden en langs de kust.

Het is mij gegund geweest veel verslagen te raadplegen waarin, door bevoegde ambtenaren, ontwerpen van grote werken in West-Vlaanderen, bij hun hiërarchische overheid werden geïntroduceerd. Ik citeer bijvoorbeeld het kanaal Schelde-Leie, de havenwerken te Zeebrugge. Telkens is er sprake van streekbelangen en van bevruchting van de economische belangen van een ganse streek.

Dezelfde aandacht voor gewestelijke ontwikkeling heb ik trouwens teruggevonden ter gelegenheid van de ontleding van de volumineuze ambtelijke korrespondentie van de heer Reynaert, Burgemeester te Kortrijk, tussen 1885 en 1917.

Zoëven heb ik onderlijnd hoe de oorlog 1940-1944 een einde stelt aan de intense werking voor economisch herstel in het grensarbeidersgebied.

Maar het reeds lang in wording zijnde wetsbesluit op de stedebouw, verschenen in december 1940, waarbij bijzondere plannen van aanleg en algemene plannen van aanleg worden voorgeschreven voor geteisterde gemeenten en voor gemeenten waar werken met hoge werkverschaffingswaarde moeten worden uitgevoerd, gaat niet onopgemerkt voorbij in een provincie die tien jaar besteedde om de wederopbouw van de uitgestrekte « verwoeste gewesten » in 1928 te voltooien, is niet onopgemerkt voorbij gegaan in de gemeenten waar de Leieslag heeft gewoed en in steden met gekoncentreerde teisteringen zoals Tielt en Oostende.

Onmiddellijk na de bevrijding, ten aanzien van de zware schade geleden eerst bij de Leieslag, daarna bij de strategische lucht-aanvallen in het Kortrijkse, werd op grond van de nieuwe besluitwet op de stedebouw (dec. 1946) eerst door 16 gemeenten, daarna door 19 gemeenten overgegaan tot het afsluiten met (een twintigste) de Stad Kortrijk van een konventie waaruit een intercommunale stedebouwkundige dienst is ontstaan.

Wel kon deze dienst bijzondere plannen van aanleg opstellen om de meest dringende lokale wederopbouw- of huisvestingsopgaven op te lossen; wanneer het echter ging om een **gemeentelijk algemeen aanlegplan**, was **eerst en vooral** een **gewestelijke** visie onontbeerlijk; er moest gegrepen worden naar het artikel in het wetsbesluit dat handelt over gemeenschappelijke algemene plannen van aanleg op te maken niet door, maar voor groepen van gemeenten waarvan het grondgebied door het uitvoeren van uitgebreide voorzieningen van openbaar en privaats nut, een geografisch vertrekpunt en een catalysator wordt in de economische ontwikkeling.

Het Hoofdbestuur van de Stedebouw bij het Ministerie van Openbare Werken en

**Streken, Steden
in Gemeenten
en Beweging**

Wederopbouw, reeds bij zijn ontstaan gewonnen voor breder ruimtelijk onderzoek, heeft, aan de hand van het voorgelegd bewijsmateriaal, het Koninklijk besluit van juni 1953 uitgelokt, waarbij een gemeenschappelijk algemeen aanlegplan bevolen wordt voor deze 20 gemeenten van het Kortrijkse waar, op een oppervlakte van 22.000 ha, een zesde van de Westvlaamse bevolking samengedrongen leeft en tal van vitale functies waarneemt waarvan enkele veel verder reiken dan het Kortrijkse, dan West-Vlaanderen en dan België.

In april 1954 werd het gemeenschappelijk algemeen aanlegplan voor het Kortrijkse gewest opgedragen aan de Stad Kortrijk die zich van deze opdracht heeft gekweten onder het motto: « **STREEKPLAN - WELVAARTSPLAN** ».

Einde november 1954 wordt door dhr. Gouverneur de Westvlaamse Economische Raad en zijn efficiënt Economisch Studie-bureau in het leven geroepen om benevens andere provinciale markante initiatieven ter bevordering van het economisch leven, het ontwikkelingswerk in handen te nemen, het te stimuleren en waar het past, coördinerend op te treden. Intussen heeft het U behaagd, Mijnheer de Minister, aan het begrip **STEDEBOUW** een veel diepere, een veel bredere betekenis te geven: nu gaat het om organisatie, om ordening van de ruimte, de onvervangbare ruimte, opdat ze

Woningbouw

(Foto L. van Paridon)

diene als volwaardig instrument van ontwikkeling en volkswelvaart in elk deel van het grondgebied volgens zijn eigen aard en volgens zijn eigen roeping.

In 1958, beveelt U een onderzoek naar de expansietendens in het Brugse en naar de grenzen van de ruimte waarin deze expansietendens invloed zal hebben.

In 1959 verschijnen een reeks wetten die de ontwikkeling moeten in de hand werken; bepaalde wetten zijn algemeen, andere zijn voorbehouden aan ontwikkelingsgebieden.

De wetgever duidt in West-Vlaanderen ontwikkelingsgebieden aan die zich uitstrekken van west naar oost, van noord naar zuid en ook in het zuid-westen, en ruim 25 t.h. der Westvlaamse bevolking bevatten.

In 1960, als uitvloeisel van het streekplan voor het Kortrijkse en bij toepassing van de ontwikkelingswetten, komt in het Kortrijkse de intercommunale vereniging « Leiedal » tot stand om de ontwikkelingsobjectieven in het streekplan beschreven uit te voeren, mits rekening te houden met de mobiliteit die het technisch gebeuren en het economisch leven in al zijn schakeringen beïnvloedt en gelukkig zeer zelden ontsnapt aan het dynamisme van de Westvlaamse bedrijfsleiders.

Ook in 1960 heeft het U behaagd, Mijnheer de Minister, en opnieuw in 1961, aan de studiegroep « ruimtelijke ordening van het Westvlaams Economisch Studiebureau » de opdracht toe te vertrouwen **al de Westvlaamse gewesten te betrekken in een uitgebreid onderzoek dat, rekening houdende met het reeds bereikte niveau van economisch leven en met de ontegensprekelijke huidige expansie, de verdere ontwikkeling moet bevorderen en namelijk de overheid moet voorlichten over de bestemming van de gronden en hun oordeelkundige aanwending bij het vervullen van bepaalde functies zonder dewelke de verdere ontwikkeling niet denkbaar is.**

Het menigvuldig en herhaald contact met de Westvlaamse grond en met de Westvlaamse mensen heeft de ploeg jongere en oudere vorsers, die met geestdrift uw opdracht hebben aanvaard, vervuld met een niet meer weg te nemen eerbied voor het pluralisme in de Westvlaamse problematiek, hetzij geofysisch hetzij menselijk. Pluralisme bijvoorbeeld ten aanzien van de betekenis van de ontwikkeling **voor de werklozen,**

voor de **werknemers** vrijkomende uit verouderde bedrijven, voor de **landbouwers en landbouwwerklieden** gekonfronteerd met nieuwe uitbatingsmethoden, ik citeer het éénmansbedrijf, met het verdwijnen jaarlijks van tientallen en tientallen ha die in het ontwikkelingsproces voor een andere bestemming aangewend worden, met de strijd tegen waterzieke gronden, met de ruilverkaveling, betekenis voor de **jongeren** die in groter aantal het lager en het middelbaar onderwijs verlaten, als gevolg van een hoger aantal geboorten opgetekend sinds 1946, betekenis voor de **grensarbeiders** bezorgd om hun inkomen en om de gevolgen van het te verwachten aanzwellen van het jaarlijks aantal jonge Franse werknemers in het kader van wat de Fransen met recht « une révolution démographique » hebben genoemd.

Wanneer men de verleende opdracht projekteert tegen de zoëven geschetste menselijke achtergrond, voelt men onmiddellijk aan dat het onderzoek moet gekenmerkt zijn door zijn dienstbaarheid aan en zijn onmiddellijke bruikbaarheid bij het veelzijdig ontwikkelingswerk.

Met dit doel voor ogen werden een reeks methoden uitgedacht om in het Westvlaams ruimtelijk landschap drie types van zones te verkennen en benaderend geografisch te begrenzen :

Ten eerste : zones waarin door concentratie en expansie van bevolking, door menigvuldigheid en diversiteit van bestaande en van in expansie zijnde functies, door aanwezige potentialiteit, agglomeratieve tendensen reeds te bespeuren of werkzaam zijn.

Het is klaar dat in dergelijke zones, ontwikkelingswerk en ruimtelijke ordening gekenmerkt zijn :

- door volume,
- door verscheidenheid,
- door urgentie,
- door finantiële terugslag,
- door beroep op alwie kan en moet medewerken,
- door de ongekende vlucht die het coördinatiewerk moet nemen,
- door de interferenties met de intergeestelijke structuur, met het nationaal programma en door dit programma met internationale strevingen, in de eerste plaats de Euromarkt.

Ten tweede : Westvlaamse zones die scherp kontrasteren met de eerstgenoemde : niet alleen is de bevolkingsdensiteit er gewoon-

lijk laag, maar zij vermindert! Omdat de ruimte waar zich dit verschijnsel voordoet zo uitgestrekt is, ook omdat dit inkrimingsverschijnsel reeds zo lang duurt (reeds vóór 1890 datum waarop ons onderzoek een aanvang neemt), omdat het een karakter van bestendigheid heeft aangenomen niet-tegenstaande de agrarische methoden zich hebben gewijzigd, niettegenstaande ook in deze gebieden de elektrische energie tot in de meest afgelegen hoeken is doorgedrongen en het wegennet is verbeterd en uitgebreid, niet het minst omdat in deze gebieden een zekere gemoedsbeklemming heerst leidende bij de ene tot een onmachtig fatalisme en bij andere tot een in vertwijfeling aangevangen uitwijking, om al deze redenen is het ontwikkelingswerk aldaar volledig verschillend van het ontwikkelingswerk in de zones van het eerste type: het menselijk aspect is zo dringend en de verwachtingen zijn zo hoog gespannen dat het ons voorkomt dat we het recht hebben en de dwingende plicht ook aan dit ontwikkelingswerk de hoogste urgentie te verlenen.

Dit is dan de reden waarom we drie gebieden in het gewest Diksmuide hebben uitgekozen, tellende te samen 24 gemeenten, om in dankbare samenwerking met de gemeentebesturen de definitieve migratie over de jaren 1956-57-58-59 in alle facetten te bestuderen.

Voor elke gemeente en daarna voor elk gebied werden de migranten geteld en geklasseerd naar hun geslacht, hun leeftijd, hun burgerlijke stand, hun beroep, volgens zij individueel migreren of in gezinsverband, volgens hun herkomst bij de inwijkenden (hoe paradoxaal ook er is geen enkele gemeente zonder inwijking zelfs in gezinsverband), volgens hun bestemming bij de uitwijkenden.

We bidden U, Mijnheer de Minister, ontvangst te willen nemen van de 24 monografieën waarin zeer objectief de methodiek van het onderzoek en zijn uitslagen worden ontleed en openbaar gemaakt; we vragen daarenboven vergunning om in bevoegde middens, bij voorrang in de gemeentebesturen, deze monografieën te mogen verspreiden.

Door dit uitgebreid onderzoek dat op dit ogenblik gedubbeld wordt door een sociaal onderzoek, treedt een sociaal-ekonomisch verschijnsel op het voorplan dat aan de basis ligt van de hardnekkigheid waarmee we het bouwen van goedgekozen industriële steunpunten in of in de onmiddellijke na-

Distributie

(Foto L. van Paridon)

bijheid van deze zones concreet hebben voorgesteld.

Aan de hoge ambtenaren die U hebt willen afvaardigen naar de coördinatievergaderingen die in de jongste dagen zulke heerlijke vruchten hebben afgeworpen te Tielt, te Torhout, te Veurne en te Waardamme zeggen we uit ganser harte dank om hunne konstruktieve bijdrage tot dit ontwikkelingswerk.

Ten derde: Er is een derde type van West-vlaamse zones.

Inderdaad, het gebeurt dat tussen de zones van het eerste type en de zones van het type II geen ruimtelijke overgang te bespeuren valt. Wellicht zal het ontwikkelingswerk in de zones van het type II erin bestaan een werkelijke overgang te scheppen. In andere gewesten van West-Vlaanderen is er tussen de twee zones een overgangsruimte te bespeuren waarin het ekonomisch en het maatschappelijk leven aan oorzaken gehoorzamen waarvan de oorsprong, de intensiteit en de mobiliteit eveneens werden opgespoord.

Ook uit dit type werd een zone uitgekozen, namelijk het gebied Poperinge-Ieper, eveneens begrepen in een ontwikkelingsgebied, waarin door de studie van de inwendige definitieve migraties en van andere factoren, enerzijds de groeikracht van Ieper werd bewezen en anderzijds werd ontdekt wat er aan deze groeikracht moet toegevoegd wor-

den om het Ieperse volwaardig uit te bouwen als gewestelijke ontwikkelingspool én voor de gebieden ten noorden van Poperinge - Ieper én voor de gebieden tussen Poperinge - Ieper en de kransgemeenten rond de agglomeratie Roubaix-Tourcoing.

Wij verzoeken U, Mijnheer de Minister, een exemplaar te willen aanvaarden van de zes monografieën in verband met de definitieve migraties in Poperinge, Ieper en aanpalende gemeenten en verzoeken hier ook om vergunning ze te mogen verspreiden bij de gemeentebesturen en in de middens die zich inspannen om de ontwikkeling van ook dit probleemgewest in vaste banen te leiden.

* * *

Het is ons klaar geworden dat in de zones van het type I het geheel van krachtlijnen zó groot is en zó verscheiden en anderzijds zó mobiel dat men zonder overdrijven mag gewagen van krachtvelden in expansie.

Zonder twijfel zijt U bereid aan een ingenieur vergunning te geven dit beeld te gebruiken omdat het, zonder enig offer te brengen op het altaar van het sociaal of economisch determinisme, zó goed weergeeft de verscheidenheid, de ineenstringeling, de mobiliteit, de geografische uitgestrektheid van de verschijnselen en functies die we hebben onderzocht om de zones benaderend te begrenzen (de meer preciese begrenzing overgelaten zijnde aan de tweede werkfase).

Bij de bepaling van de krachtlijnen hebben we heel zeker gedacht aan de huidige demografische structuur en aan haar ontstaan, maar **een lange ondervinding heeft ons geleerd** dat in een ontwikkelingsperiode tal van ruimtelijke verschijnselen veel, veel sneller stijgen dan de bevolkingsevolutie het laat vermoeden: dit is het geval voor de bezetting van de bodem voor allerhande functies (huisvesting, onderwijs, verpleging, industrie, ontspanning, eredienst, cultuur, verkeer en verkeersmiddelen) en omgekeerd voor de snelheid waarmede land- en tuinbouwareaal verdwijnt.

Voor elke functie worden twee groeicoëfficiënten opgezocht, een van quantitative en een van kwalitatieve aard, deze laatste is afhankelijk van de ontwikkeling zelf. Voorbeelden daarvan vindt men reeds bij het oprichten van nieuwe woonwijken, ook bij het oprichten of uitbreiden van bedrijven in het Brugse, in Zwevegem, Deerlijk en Waregem. De jongste coördinatievergadering te

Waregem heeft het opnieuw bewezen.

Zo werden dan voor elke zone van het type I, niet alleen de huidige grenzen benaderend vastgelegd, maar ook de richting waarin deze grenzen zich verplaatsen, onder de druk zelf van de ontwikkeling (we denken hier aan Oostkamp en de inplanting van het Siemensbedrijf), maar ook de contactlijnen met zones van oudere types waar interferentie van krachtvelden een werkelijkheid wordt van uitzonderlijke betekenis voor de ontwikkeling van alle Westvlaamse gewesten.

Opnieuw is tot uiting gekomen het bestaan van één gewest begrensd ongeveer door de polygoon Waregem, Zwevegem, Lauwe, Roeselare, Waregem, waarvan de agglomeratie Kortrijk de inwendige harde kern is; zowel door haar dichtheid, als door haar functies, als door haar eigen dynamiek verschilt deze zone wezenlijk van de zone gevormd door de krans grensgemeenten rond de buiten de grens liggende functionele pool die de agglomeratie Rijsel is.

Hoe dicht ook bij elkaar gesitueerd, hoe tangentieel de krachtvelden ook zijn, toch is het ontwikkelingswerk in beide zones of langs beide zones totaal verschillend op te vatten.

Bij het ontwerpen van industrieterreinen in Heule, Kuurne, Moorsele, Gullegem, is meteen het bewijs geleverd dat de geografische afbakening van expansieve en agglomeratieve zones niet mag en ook niet kan betekenen dat wat erin wordt uitgewerkt ook niet verder reikt of reiken mag dan de afbakening zelf.

Tot eenzelfde besluit zijn we gekomen wanneer we de kuststreek of het Brugse beschouwen; de kuststrook waar de snelle technische evolutie in het zeetransport aan Zeebrugge, Oostende en ook aan Nieuwpoort een uitzonderlijke kans geven, het Brugse waarvan de industriële functie zo efficiënt geruggesteund wordt door drie decennia van quantitative en kwalitatieve expansie van het technisch onderwijs in het noorden van de Provincie.

Ook voor het Brugse, op dit ogenblik de sterkste groeipool onder de Westvlaamse gewesten, werd het volume, de frekwentie en de richting der definitieve migratiestromen onderzocht: het beeld dat door het onderzoek geboden wordt, zal ook eerstdaags voor de overheidslichamen beschikbaar zijn.

Tussen de zuidelijke en de noordelijke ag-

glomeratie in wording, doet zich een, op ruimtelijk gebied, meer eigenaardig groei-proces voor : het gaat niet uit, uit één groter stedelijk centrum, maar tegelijkertijd en functioneel op zeer verscheidene wijze, uit verspreide centra zoals Torhout, Zedelgem, Lichtervelde waar enkele welbepaalde functies het sociaal-ekonomisch landschap bijna volledig domineren.

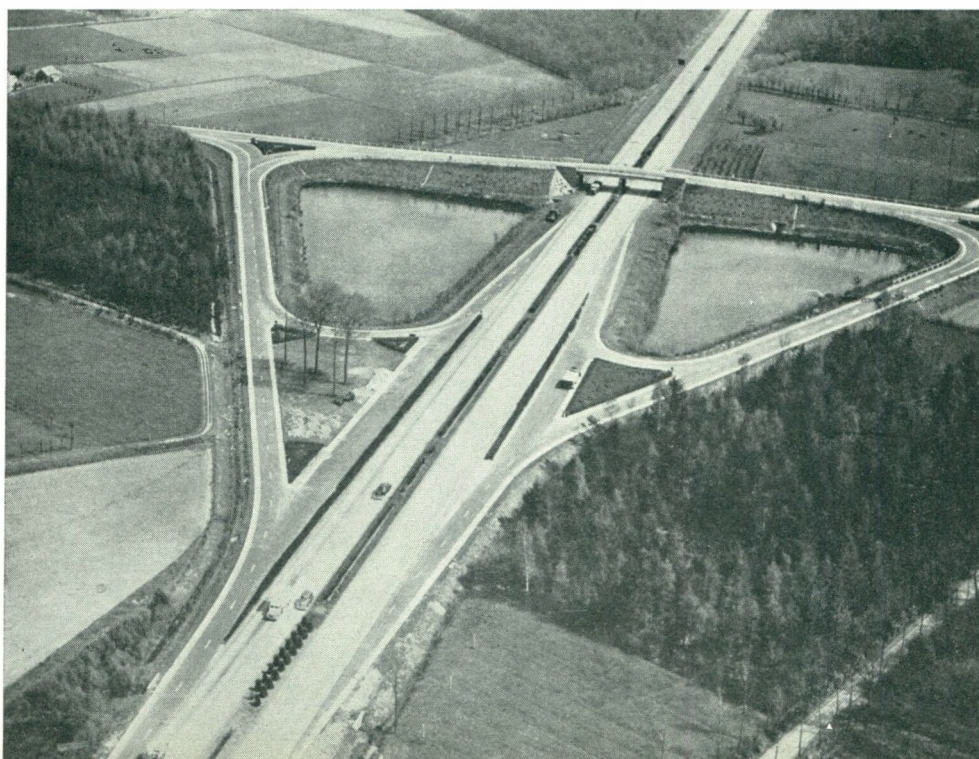
Het ontwikkelingswerk in de zo sterk van elkaar verschillend en zo sterk op elkaar aangewezen Westvlaamse gewesten heeft een bewogen geschiedenis : zeker gaat het in stijgende lijn, terwijl daarenboven, wij moeten het onderlijnen, de kwantitatieve en kwalitatieve behoeften, aan dewelke steeds opnieuw moet tegemoet gekomen worden om de algemene volkswelvaart hoger op te bouwen, zich uitbreiden.

Maar waar men ook komt : in volkshogeschoolkursussen, in studiedagen belegd voor landbouwers, voor de middenklasse, voor werknemers, voor grensarbeiders, voor kaderpersoneel, voor werkgevers, in seminaries ingericht door het produktiviteitscentrum, in verenigingen voor gezinsbelangen, bij handelaars of bij bedrijfsleiders, in coördinatievergaderingen met ambtenaars, in gemeenteraden en schepenkolleges, in de voorlichtingsvergaderingen ingericht door de Westvlaamse Ekonomische Raad, door het Westvlaams Ekonomisch Studiebureau, in besprekingen met investeerders uit eigen provincie, uit het binnenland, uit het buitenland, in de pers en in de publikaties, waar men ook komt, men wordt getroffen door een samenvloeiën van gedachten,

strekkingen, handelingen en verwezenlijkingen die getuigenis afleggen voor het aanwezig zijn van een wil tot ontwikkeling.

Een bewustwording is aan het groeien dat, hoe moeilijk het ook is, de ontwikkeling er komt door gemeenschappelijk inzicht in de aanwending van de grond, **bouwstof bij uitstek onder alle en vóór alle andere bouwstoffen**, door gecoördineerde studie, door geprogrammeerde uitvoering waarin de private sektor, de gemeenten en de ondergeschikte besturen afzonderlijk of in intercommunaal verband, de provincie, de parastatale inrichtingen, de ministeriële departementen en niet het minst het Ministerie van Openbare Werken en Wederopbouw met al zijn geledingen een rechtstreekse of onrechtstreekse taak hebben te verrichten.

Mij blijft de taak over al deze te bedanken die op gemeentelijk, op administratief, of op technisch, op sociaal, op wetenschappelijk niveau, aan het onderzoek en aan het ontwikkelingswerk hun medewerking verlenen ; aan het ambtenaarskorps van het Ministerie van Openbare Werken en Wederopbouw, in het bijzonder van de direktie van Stedebouw en Ruimtelijke Ordening hebben we buitengewoon veel te danken en dichter bij ons, aan de jongere medewerkers die onder de stuwkracht van dhr. Olivier Vanneste, direktie van het W.E.S., het hunne bijdragen om aan het researchwerk zijn volle waarde en zijn dienstbaarheid te waarborgen ten overstaan van de Westvlaamse gewesten die ze, zoals U allen hier aanwezig, bij elke ontmoeting meer liefhebben en beter willen dienen !

Verkeer

Technische School
(Foto L. van Paridon)

Het Westvlaams Economisch Studiebureau publiceerde zopas een belangrijk rapport van 120 blz. over de metaalnijverheid in West-Vlaanderen.

In een eerste deel worden de huidige toestand, de evolutie en de verwachtingen van de Westvlaamse metaalnijverheid ontleed. Een tweede gedeelte geeft een overzicht van de toestand inzake de opleiding in de afdelingen werktuigkunde, mechanica, metaalbewerking aan de technische en beroepsscholen van West-Vlaanderen. Ten einde het contact tussen technisch en beroepsonderwijs en industrie te bevorderen wordt een lijst gepubliceerd van ondernemingen welke zich bereid verklaarden fabrieksbezoeken toe te laten voor de leerlingen van de vakscholen uit eigen streek en

een lijst van de firma's die bereid zijn stagiaires uit het technisch onderwijs op te nemen. Ten behoeve van ondernemers en geïnteresseerden volgt een lijst van de inrichtingen voor beroeps- en technisch onderwijs « metaal » in West-Vlaanderen.

De metaalnijverheid vormt een zeer expansieve bedrijfstak in West-Vlaanderen en heeft in hoge mate de recente herleving van de Westvlaamse economie gedragen. Op deze bedrijfstak worden grote verwachtingen gebouwd voor het opslorpen van de aktuele arbeidsoverschotten.

In de jongste naoorlogse periode groeide de totale tewerkstelling in de metaalnijverheid in West-Vlaanderen van 12.762 personen op 30 juni 1947 tot 20.106 eenheden op 30 juni 1959. Het aandeel van West-

De metaalnijverheid in West-Vlaanderen

Arbeidsbevoorrading

Kontakt onderwijs - industrie

WESTVLAAMSE
BEDRIJVEN

Vlaanderen in de tewerkstelling in het Rijk steeg van 4,0 % in 1947 tot 5,7 % in 1959.

Aan de hand van een enquête werd de huidige structuur, de evolutie van de tewerkstelling en de toekomstverwachtingen geanalyseerd. 213 bedrijven — die gezamenlijk ongeveer 90 % van de totale tewerkstelling in deze bedrijfstak groeperen — werden in deze analyse betrokken; de bedrijven van minder dan 5 tewerkgestelden werden niet opgenomen in het onderzoek.

De Westvlaamse metaalnijverheid is op heden in overwegende mate in de arrondissementen Brugge en Kortrijk gevestigd. Deze branche vormt in het Brugse zelfs de dominerende aktiviteit met ongeveer 44 % van de totale tewerkstelling in de verwerkende nijverheid (14 % in het arrondissement Kortrijk). Van de 213 geënquêteerde bedrijven zijn er 32 in het arrondissement Brugge, 85 in het arrondissement Kortrijk, en 47 in het arrondissement Roeselare gelokaliseerd; het aandeel in de tewerkstelling belooft echter voor het arrondissement Brugge niet minder dan 34,8 % (6.585 eenheden) en voor Kortrijk 34,5 % (6.525 eenheden) terwijl Roeselare nog 12,9 % (2.442 eenheden) van de tewerkstelling telt.

Het arrondissement Brugge telt 6 van de 9 ondernemingen die meer dan 500 tewerkgestelden hebben; twee hiervan hebben een tewerkstelling die de 1.000 eenheden overschrijdt. De arrondissementen Kortrijk en Ieper hebben ieder een onderneming van meer dan 1.000 tewerkgestelden; het grootste metaalbedrijf van West-Vlaanderen is te Zwevegem gevestigd en heeft een tewerkstelling van ca. 3.600 personen. Ook

het arrondissement Roeselare heeft een onderneming met meer dan 500 tewerkgestelden.

Het arrondissement Kortrijk wordt gekenmerkt door een grote gamma van kleine en middelgrote ondernemingen; het arrondissement Roeselare vertoont wel enige verwantschap inzake bedrijfsstructuur.

Vooral de grote bedrijven determineren de totale tewerkstelling. In de bedrijven van 500 en meer tewerkgestelden vinden 5.602 personen werk in het arrondissement Brugge, 3.623 personen in het arrondissement Kortrijk, 1.227 personen in het arrondissement Ieper en 619 personen in het arrondissement Roeselare; aldus valt 58,5 % van de totale tewerkstelling in 9 bedrijven (4,2 % van het totale aantal).

In het arrondissement Brugge ligt de tewerkstelling gekoncentreerd te Brugge, St.-Michiels en Zedelgem met gezamenlijk 97 % van de tewerkstelling. Het arrondissement Kortrijk heeft twee zware kernen, in casu Zwevegem en Kortrijk, met gezamenlijk 71 % van de tewerkstelling; in tal van gemeenten wordt hier enige bedrijvigheid in de metaalsektor genoteerd. In het arrondissement Roeselare zijn de voornaamste gemeenten Beveren, Roeselare en Lichtervelde (71 %), in het arrondissement Ieper, zijn het Ieper en Poperinge (98 %), in het arrondissement Oostende ligt de tewerkstelling volledig gekoncentreerd te Oostende, in het arrondissement Tielt treedt Zwevezele naar voor (65 %) en in het arrondissement Veurne slurpt Nieuwpoort bijna de volledige tewerkstelling op (94 %). In de 12 voornoemde gemeenten (Nieuwpoort uitgezonderd) ligt 83 % van de tewerkstelling in

de Westvlaamse metaalnijverheid; alleen reeds in zes gemeenten, in casu Zwevegem, Zedelgem, Brugge, St.-Michiels, Ieper, en Kortrijk, valt ongeveer 2/3 van de tewerkstelling. De as Kortrijk-Brugge is toonaangevend met ruim 80 % van de tewerkstelling.

56 van de 213 geënquêteerde bedrijven (26,4 %) dateren van vóór de eerste wereldoorlog. De tewerkstelling in de bedrijven van vóór de eeuwwisseling — 28 in aantal — bedraagt niet minder dan 31,5 % van de totale tewerkstelling en in deze van tussen 1900 en 1914 19,3 %. Tijdens de periodes 1915-29, 1930-39 en 1940-49 werden een groot aantal bedrijven in het leven geroepen (45 + 42 + 36); ze slaagden er evenwel meestal niet in hun tewerkstelling op een hoog niveau te heffen (gezamenlijk 30,5 % van de totale tewerkstelling). De periode 1950-54 bleef relatief arm aan nieuwe ondernemingen (9 ondernemingen, 2,8 % van de totale tewerkstelling) doch vanaf 1955 mocht een merwaardige expansie geregistreerd worden; in 23 nieuw opgerichte bedrijven waren op 30 juni 1960 reeds 2.944 personen tewerkgesteld (15,6 %).

Het arrondissement Kortrijk telt het grootste aantal der bedrijven van vóór 1900, nl. 9 en concentreert bovendien meer dan 2/3 van deze tewerkstelling, in casu 4.192 eenheden.

Het arrondissement Brugge legde de grondslag van zijn huidige belangrijkheid tijdens de periode 1900-14; het aantal bedrijven bleef weliswaar beperkt tot 4 eenheden doch de huidige tewerkstelling in die bedrijven is gestegen tot 3.145 eenheden. Na 1954 werden in het arrondissement Brugge 7 ondernemingen gesticht met een huidige tewerkstelling van 2.653 personen.

Het embryo van de metaalnijverheid in Ieper lag in de periode 1930-39 (1 bedrijf met thans meer dan 1.200 tewerkgestelden).

In het arrondissement Roeselare was er een tamelijk gelijkmatige spreiding in de op-richting der bedrijven.

De grootste tewerkstelling valt in de bedrijfsafdelingen « bankwerk en machinale afwerking », « las- en plaatwerk, metaalkonstruktie » en « montage »; deze drie afdelingen groeperen 60,2 % van de totale tewerkstelling.

In het arrondissement Brugge komen deze drie afdelingen met een aandeel van 59,3 %;

hier heeft het rekuperatiebedrijf reeds enige betekenis verworven met een tewerkstelling die 64,1 % (116 eenheden) omvat van deze tewerkstelling in West-Vlaanderen. In het arrondissement Kortrijk is de verdeling evenwichtiger gespreid. De drie voornoemde hoofdafdelingen komen met een aandeel van 47,0 %; een specifieke bedrijfstak die enkel in dit arrondissement wordt aangetroffen is de bewerking van edele metalen (287 eenheden). In het arrondissement Roeselare is 66,0 % van de tewerkstelling afgestemd op voornoemde drie hoofdsektoren. In het arrondissement Ieper slorpt « gieterij en ruwbewerking » circa 1/4 op van de tewerkstelling. In het arrondissement Oostende groepeerde de afdeling « las- en plaatwerk, metaalkonstruktie » 54,4 % van de tewerkstelling en in het arrondissement Tielt gaat 43,2 % naar de afdeling bankwerk en machinale afwerking.

De arbeidsbevoorrading geschiedt overwegend in het eigen arrondissement (87,5 %).

Uit de enquête is tevens gebleken dat de tewerkstelling met de huidige installaties nog nagenoeg met 50 % zou kunnen opgedreven worden; vooral in het Brugse is de aanvullende opnamecapaciteit vrij groot (ca. 3.500 eenheden).

De seizoengevoeligheid van de tewerkstelling is niet bijzonder hoog; enkel 34 van de 213 geënquêteerde bedrijven verklaarden dat hun tewerkstelling sterk onderhevig was aan seizoenschommelingen. De totale afname tijdens het laagseizoen zou ca. 1.100 eenheden bedragen waarvan de helft enkel over een drietal maanden (oktober-december) zou slaan; vooral de produktie van landbouwmachines, hopplukmachines en bromfietsen is onderhevig aan betrekkelijk grote seizoenschommelingen.

De verwachtingen terzake het in werking treden van de Europese Economische Gemeenschap zijn veelal gunstig. 48 bedrijven (tewerkstelling 10.176 personen) zijn uitgesproken optimistisch; 27 bedrijven (tewerkstelling 1.081 personen) vrezen een ongunstige terugslag. In het zuiden van de provincie wordt gehoopt op gestegen afzetmogelijkheden in Noord-Frankrijk.

* * *

De evolutie van de tewerkstellingscijfers over de periode 1938-60 wijst op een regelmatige sterk geprononceerde groei, nauwelijks onderbroken door de recessie van 1957-59.

Tot 1956 voltrok de expansie van de tewerkstelling zich hoofdzakelijk in reeds vroeger bestaande ondernemingen; nadien voegde zich bij de expansie in bestaande bedrijven een belangrijke toename van de werkgelegenheid in nieuw opgerichte bedrijven.

Reeds in 1947 lag het tewerkstellingscijfer in de 184 in de analyse weerhouden bedrijven (75 % van de totale tewerkstelling) met 46,4 % boven het niveau van 1938 (4.740 eenheden); tussen 1947 en 1950 werd de tewerkstelling verder uitgebreid met 15,9 % en tussen 1950 en 1955 met 24,4 %. De beide daaropvolgende jaren brachten de tewerkstelling van 9.973 eenheden in 1955 tot 13.520 in 1957 wat een toename betekent met 35,5 %. De afname van de tewerkstelling tijdens de recessieperiode was miniem; op 30 juni 1959 bedroeg

de teruggang amper 220 eenheden. In de vanouds gevestigde bedrijven was de tewerkstelling met 1.038 eenheden of 7,7 % teruggelopen, doch in nieuw ontstane bedrijven was een werkgelegenheid ontstaan van 818 arbeidskrachten. Deze inzinking was van korte duur. Op 30 juni 1960 werd een tewerkstelling bereikt van 15.788 eenheden.

Tussen 1938 en 1956 bedroeg de totale toename van de geanalyseerde bedrijven 6.811 eenheden waarvan 18,1 % in nieuw opgerichte bedrijven. De periode 1957-60 bracht een toename van 2.268 eenheden waarvan niet minder dan 1.209 eenheden of 53,3 % in nieuw opgerichte bedrijven. In de meeste arrondissementen was de groei vrij belangrijk; enkel in de arrondissementen Oostende en Veurne daalde de tewerkstelling.

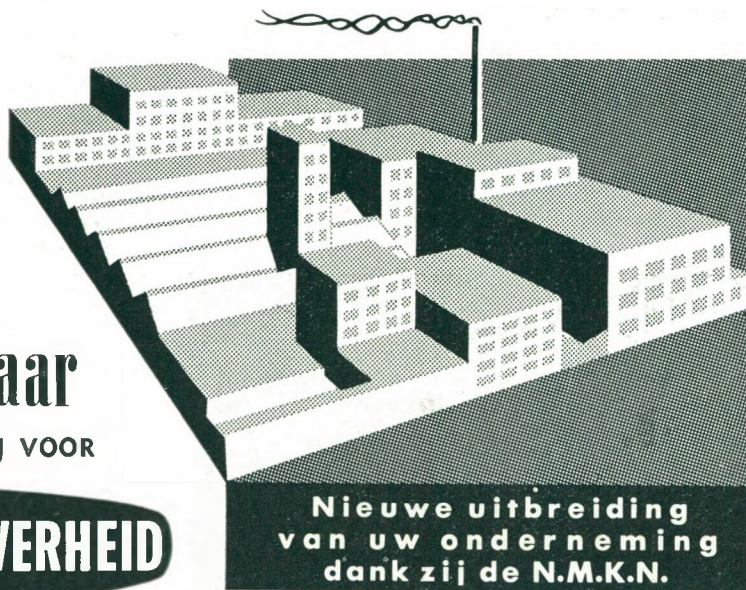
Uitrusten
Bouwen
Moderniseren
Uw bedrijfskapitaal aanvullen

stelt een financieringsprobleem voor U

industriële, handelaar

DE NATIONALE MAATSCHAPPIJ VOOR

KREDIET AAN DE NIJVERHEID

zal U de best passende oplossing voor uw eigen geval bezorgen

- Kredieten op halflange en lange termijn
- Voordeel van de speciale wetten (wetten v. 24.5.59, 17.7.59, 18.7.59)

DE DEPOSITO-REKENINGEN BIJ DE N.M.K.N.

met opzegging van 3 maand; met opzegging van 6 maand: de hoogste rentevoeten, geven U de mogelijkheid uw tijdelijk beschikbare gelden te doen renderen.

Algehele veiligheid - Voordelig rendement - Vrij van mobiliënbelasting - Zonder kosten

N.M.K.N.

NIEUWE UITBREIDING VAN UW ONDERNEMING

Maatschappelijke zetel: Brussel de Berlaimontlaan 26. — Tel. 18.30.60 (10 lijnen)

Zetels in de provincie:

ANTWERPEN: Leopoldsplein 8, Tel. 33.42.35.

CHARLEROI: 17, rue Léopold, Tel. 32.41.54

GENT: Bisdomeinplein 5, Tel. 25.51.95

LUIK: 11, bd. d'Avroy, Tel. 23.02.12

Kredietinstelling van openbaar nut ingesteld krachtens de wet van 16 maart 1919

Het arrondissement Kortrijk kende vooral een sterke uitbreiding in reeds vanouds bestaande ondernemingen; de aangroei van de tewerkstelling in de bedrijven daterend van vóór 1938 beliep tussen 1938 en 1960 3.313 eenheden (aangroei-index 306). In het arrondissement Brugge bedroeg deze toename 1.778 eenheden, in het Ieperse 1.127 en in het Roeselaarse 752 eenheden. Vooral de naoorlogse periode was belangrijk in deze toename; de aangroei tussen 1947 en 1960 bedroeg 3.169 eenheden in het arrondissement Kortrijk, 786 eenheden in het Brugse, 1.209 in het arrondissement Ieper en 525 eenheden in het arrondissement Roeselare.

Deze belangrijke uitbreiding in reeds vanouds gevestigde bedrijven valt hoofdzakelijk toe te wijzen aan de buitengewoon snelle groei van enkele bedrijven die thans meer dan 500 arbeidskrachten tellen. In 5 van deze ondernemingen groeide de tewerkstelling van 2.030 personen in 1938 tot 3.269 in 1947 en tot 7.515 personen in 1960; de aangroei beliep dus 5.485 eenheden of 81,4 % van de totale aangroei in alle bedrijven samen.

Inzake tewerkstelling in nieuw ingeplante bedrijven domineert het arrondissement Brugge het gehele beeld. Van de 3.558 ge-

schapen werkplaatsen in na 1947 opgerichte bedrijven neemt het Brugse er 2.416 of 67,9 % voor zijn rekening. Het arrondissement Roeselare volgt met 360, Tielt met 357 en Kortrijk met 289 eenheden.

Ook deze tewerkstelling valt hoofdzakelijk in grote bedrijven. In 4 bedrijven van meer dan 500 arbeidskrachten vinden 2.270 personen een bestaansbron (63,8 %); 2 ondernemingen van 300 à 500 arbeidskrachten stellen nog 659 personen tewerk.

De groei van de tewerkstelling in de metaalsektor blijkt nog geenszins een eindpunt te hebben bereikt. Volgens de geformuleerde vooruitzichten zou de toename van de tewerkstelling in de geënquêteerde bedrijven tussen medio 1960 en einde 1963 ruim 3.000 eenheden bereiken; deze uitbreiding zou zich op basis van de opgaven in de enquête voornamelijk voltrekken in de arrondissementen Brugge en Kortrijk. Daarbij dient thans nog de behoefte in de komende jaren gevoegd te worden van een duizendtal geschoolden in de elektronika-sektor.

Moeilijkheden in de arbeidsbevoorrading werdenesignaleerd voor geschoolde arbeidskrachten, voornamelijk van plaatbewerkers, lassers en paswerkers.

Beroepsherscholing van volwassenen door bemiddeling van de Rijksdienst voor Arbeidsbemiddeling en Werkloosheid wordt heel wat firma's als een positieve bijdrage tot oplossing van moeilijkheden beschouwd. In het arrondissement Brugge, met zijn overwicht van grote ondernemingen, wordt geopteerd voor kollektieve herscholing in centra van de R.V.A.W. In het arrondissement Kortrijk daarentegen spreken de middelgrote bedrijven hun voorkeur uit voor individuele herscholing in de firma.

81 firma's verklaarden zich bereid fabrieksbezoeken toe te laten voor leerlingen van vakscholen uit eigen streek en 35 ondernemingen stemden toe in het eventueel opnemen van stagiaires uit het technisch onderwijs.

Bedoeld rapport van het W.E.S. levert ongetwijfeld belangwekkend materiaal, zowel voor de ondernemers zelf, die de evolutie van hun aktiviteit kunnen vergelijken met die van het geheel, als voor de werknemersorganisaties en het onderwijs voor wie deze analyse een leidraad kan verschaffen voor de oriëntatie van de jongeren.

W.E.S.

Metaalkonstruktie

(Foto L. van Paridon)

SPECTRUM

van de

Westvlaamse EKONOMIE

TEXTIEL

Bij het begin van het jaar is het, ingevolge de vertraging in de produktiestatistiek, nog niet mogelijk een juist cijferinzicht te hebben op de evolutie der textielnijverheid en meer bepaald op de produkten die in hoge mate als Westvlaamse specialiteiten kunnen worden beschouwd, zoals wol-, katoen- en jutetapijten, matrastijk, épinglé, fluweel, meubelstof en vlasweefsel.

Maar het voorbije jaar zal wellicht voor de meeste dezer sectoren een rekordjaar zijn geworden, althans in hoeveelheid. De rendabiliteit heeft echter geen gelijke tred gehouden met de kwantitatieve groei.

Met januari 1961 is er een lichte verzwakking waar te nemen, die echter als de normale inzet kan worden beschouwd van de seizoenschommeling. De activiteit blijft op een hoog peil, wat wellicht zijn beste uitdrukking vindt in de zeer lage werkloosheidscijfers van de textielgewesten. In het Kortrijkse werden nog slechts een paar honderd vrouwelijke werklozen genoteerd.

Er kon zelfs een verbetering worden vastgesteld in de épinglé- en meubelstofbranche, die alhoewel met hoge produktiecijfers werkend toch een precaire toestand kende door het feit dat het bestellingsvolume slechts een beperkte activiteit verzekerde tot een drie à vier-tal weken.

De woltapijt-industrie, waarvan de uitvoer in grote mate op de Verenigde Staten is gericht, leeft onder bestendige bedreiging van beschermende maatregelen. Er is nog steeds een verzoek tot een gevoelige verhoging der invoerrechten aanhangig voor de hoeveelheid die de 5 % der eigen (V.S.) produktie zou overtreffen. Men zou echter ditmaal bereid zijn deze 5 % op de totale Amerikaanse tapijtproduktie te verrekenen en niet alleen op de Wilton tapijten. Maar dat is nog geen oplossing, en derhalve wordt de beveiligings-aktie voortgezet.

Sedert enkele maanden wordt vastgesteld dat in de Westvlaamse textielmiddens meer aandacht wordt besteed aan de Gemeenschappelijke Markt. De derde tariefvermindering die de rechten dus in totaal met 30 % heeft afgebouwd, is natuurlijk niet vreemd aan een verhoogde penetratie-inspanning, niet alleen in West-Duitsland maar ook in Frankrijk en Italië.

Als tegenhanger wordt de toenemende concurrentie op de binnenlandse markt wel scherper gevoeld, alhoewel minder bij de specialiteitssectoren.

In de sektor van de vlasweverij is enige ongerustheid ontstaan onder de dubbele invloed van de Amerikaanse recessie en de gelijkstelling inzake invoerrechten in de Verenigde Staten van Polen. Dit is des te begrijpelijker daar de uitvoer in de laatste jaren meer en meer op de Verenigde Staten is gericht die thans ongeveer

70 % van de totale uitvoer opnemen. Hopelijk wordt dit niet zo erg als gevreesd wordt al is reeds enige vertraging merkbaar. De conjunctuurhervorming die in de V.S. wordt voorzien voor de tweede jaarhalf zou daar heel wat kunnen aan verhelpen.

Valt nog op textielgebied aan te merken de ongebreidelde en storende prijsstijging van de jute (meer dan 100 %). Zij maakt de produktie-evolutie in die sektor onzeker.

Daar waar het enigszins mogelijk blijkt wordt naar vervanging van jute door vlas uitgezien.

A. Dequae.

LANDBOUW

Belangrijke export van varkens

De varkensteelt is een belangrijke Westvlaamse spekulatie. Ongeveer een derde van de fokzeugen en ruim een vijfde van de mestvarkens die op de jaarlijkse landbouwtelling in het land worden aangegeven, worden in West-Vlaanderen geteld.

Het is algemeen bekend dat het prijsverloop van de varkens een klassieke cyclische beweging vertoont. Zich steunend op deze traditionele prijsbeweging werd tegen het einde van 1960 een gevoelige prijsdaling voorzien.

In 1959 waren de varkensprijzen renderend. In het voorjaar 1960 werd een bestendige prijsinzinking genoteerd, die aanhield tot in de zomer. In september werd deze evolutie onverwachts gewijzigd. Frankrijk die tot dan toe een eerder toevallige en weinig belangrijke klant was op de Belgische varkensmarkt openbaarde zich plotseling als een voorname koper.

Ook West-Duitsland die een traditionele afnemer is van Belgische varkens en van varkensvlees, kocht in het najaar 1960 aanzienlijk meer dan in het verleden.

De varkensexport naar laatstgenoemd land bedroeg over gans het jaar 1960 ongeveer 110.000 stuks. In het najaar 1960 werden daarenboven circa 16.000 levende varkens en 1,5 miljoen kg varkensvlees naar Frankrijk geëxporteerd.

De prijsstijging van de varkens op voet die een gevolg was van deze verhoogde buitenlandse vraag was zodanig dat de Belgische Overheid het nodig oordeelde de varkensexport naar Frankrijk tijdelijk te verbieden teneinde een te sterke prijsstijging van het varkensvlees op de binnenlandse markt te voorkomen en onze varkensuitvoer naar Duitsland niet in het gedrang te brengen.

De vlotte afzet van de mestvarkens heeft verder een gunstige invloed uitgeoefend op de prijs van de biggen.

L. Bockstaele.

VLASVEZEL

Het jaar 1960 heeft aan de verwachtingen van de vlasvezelbereiders niet beantwoord. De prijsverbetering van het laatste kwartaal 1959 heeft zich niet kunnen handhaven. De ongunstige weersomstandigheden tijdens de oogstperiode 1960 hebben de kostprijs van de grondstof verhoogd. De lage kwaliteit van het strovlas dat in het verlopen jaar beschikbaar kwam, stelde een schaarste aan goede vlassen in het vooruitzicht met betere marktprijzen voor het gestockeerde vlas der oude groeiten.

Gedurende gans het jaar 1960 bleef de vraag naar spinbare vlasvezels in hoofdorde op de lage kwaliteiten gericht en daar in deze rubriek de lopende produktie een grote aanvoer en een ruime keus verzekeren, is de prijsvorming aan de zwakke kant gebleven. De betere vlassen, welke van de onverkochte produktie der vorige jaren bij de vlassers in voorraad gebleven zijn, vinden nog steeds geen voldoende afzet om een likwidatie aan lonende prijzen mogelijk te maken.

In de spinnerijsektor hebben enkele ondernemingen met faam en traditie tijdens het verlopen jaar hun poorten gesloten terwijl andere door fusie en meer gekoncentreerde produktie trachten hun concurrentiekracht te verhogen.

Dit alles bracht een deuk aan de heropleving en het hersteld vertrouwen van einde 1959 en het zijn vooral de specialisten van het kwaliteitsvlas die zich getroffen voelen.

De twijfel omtrent de verdere bestaansmogelijkheden komt onder meer tot uiting in de passieve houding van de vlasser ten overstaan van de bezaaiingen 1961. Specialisten in het vlasverbouwen op gehuurde percelen, die door een activiteit van tientallen jaren een stel van beste partners in de landbouwsektor geselecteerd hadden, aarzelen om nog langer teeltkontrakten af te sluiten.

De beslissing van de A.K.U. om volgens het Noviprocédé vlagarens rechtstreeks uit strovlas te spinnen zonder beroep te doen op het biologisch roten, samen met de verruimde toepassing van de groenontschorsing in eigen midden, brengen de vraag op de voorgrond in welke mate de traditionele vlasvezelbereiding nog kans heeft in de toekomst.

Intussen konstateert men een trage en moeizame vermindering van de gestockeerde vlasvezels die als een « carry-over » van de vorige jaren op de prijsvorming drukken en dit terwijl men in de sektoren van spinnerij en weverij over een totale werkbezetting spreekt. Het uitblijven van een normale rentabiliteit bij de vlasvezelbereiding brengt er menig ondernemer toe uit te zien naar een andere beroepsactiviteit niettegenstaande reeds circa 30 t.h. van de vroegere beoefenaars van dit beroep deze bedrijfstak vaarwel gezegd hebben.

Daarnaast dient genoteerd te worden dat de kwade konkurrent op de wereldmarkt, met name de Sovjetrepubliek, zich nog steeds houdt aan de vraagprijzen welke tijdens het laatste kwartaal 1959 werden toegepast. In acht genomen deze gewijzigde verhoudingen tussen de Russische en Westerse offerten hebben wij met onze markt de beste kansen.

Volgens bepaalde buitenlandse berichten zou Rusland zijn export van vlasvezels naar China richten voor de bevoorrading van de aldaar onlangs opgerichte moderne spinnerijen. Intussen verklaarde Premier Kroestjev dat de landbouwproduktie aan de planning niet beantwoordt. Mogen wij eruit afleiden dat de vlasteelt ten overstaan der behoeften van de Russische vlasindus-

trie die er in expansie is, geen gevaarlijke excedenten meer beschikbaar zal stellen voor de export naar het Westen?

De onderlinge mededinging van de Westerse vlasproducerende landen schijnt in een betere richting te evolueren. Frankrijk heeft sedert de jongste wereldoorlog, door een overvloedige subsidiëring en allerhande administratieve maatregelen, een grote uitbreiding gegeven aan haar vlasvezelbereidingsindustrie. Het protectionistisch beleid en de financiële toelagen waren er zo diep ingeburgerd dat zij een zekere zelfstandigheid in de beroepssektor verkregen hadden en zich praktisch losgemaakt hadden van het rechtstreeks staatsbeleid. De opbrengst van een parafiskale heffing kwam ter beschikking van een Aanwakkeringsfonds voor de Nationale Textielindustrie welke onder het beheer stond der beroepsorganisatie. Het reuzenaandeel van de aldus beschikbaar gestelde kredieten werd onder de benaming van premies en subsidies aan de vlasproduktie uitgekeerd.

De Franse Assemblée Générale heeft nu, naar aanleiding van het stemmen van de financiewet 1961, deze parafiskale heffing ingeschakeld in de gewone budgetaire middelen. Dit heeft de afschaffing van genoemd zelfstandig Textiefonds voor gevolg. Deze wijziging aan de basis van het Franse vlasprotectionisme kende geen gemakkelijk verloop en om voor genoemd ontwerp een meerderheid te vinden moest de Franse regering op formele wijze de verzekering geven dat de vlasindustrie in de toekomst verder financieel zou gesteund worden door het Fonds voor Oriëntatie der Landbouwmarkten onder het beheer van de Minister van Landbouw.

Het is intussen gebleken dat de Overheidsdiensten een studie gewijd hebben aan deze subsidiëring en nu spreken over een hulpverlening gedurende een termijn van vier jaar om de vlasindustrie in de gelegenheid te stellen over te gaan tot rekonversie of modernisatie.

De jongste beslissing terzake houdt in zich een vermindering van de premies en subventionen.

Het terugbrengen van de financiële steun aan de vlasindustrie onder het rechtstreeks beheer van de Overheidsdiensten en de eerste beslissingen van de Franse Minister van Landbouw, versterken de hoop dat men uiteindelijk in het kader van de Euromarkt toch tot een harmonisatie der produktievoorwaarden kan komen.

Op het stuk van de Frans-Belgische strovlashandel hebben de besprekingen op het vlak der beroepsorganisaties en de kontaktnamen met de ministeriële diensten de hoop gewettigd dat men naar een versoepeling gaat in de Franse exportkontingentering. Dienaangaande krijgen wij wellicht interessante gegevens voor de volgende bijdrage.

A. Delbeke.

VISSERIJ E.E.G.-beleid

In de Europese Economische Gemeenschap geldt voor de visserij een dubbel regime. Vooreerst zijn de algemene schikkingen van het verdrag van Rome op de visserij van toepassing. Dit betekent dat op regelmatige tijdstippen de kwalitatieve en kwantitatieve beperkingen voor het verkeer van vis en visprodukten tussen de lid-staten worden opgeheven en dat in de nabije toekomst een gemeenschappelijk douanetarief en een gemeenschappelijke handelspolitiek ten opzichte van derde staten zal tot stand komen. Het tweede regime spruit voort uit het feit dat de visserij volgens het verdrag onder de afdeling landbouw ressorteert. Hierdoor zal voor de visserij zoals voor de

landbouw, een gemeenschappelijk beleid worden opgebouwd. Als doelstellingen voor dit beleid worden gesteld: de verhoging van de produktiviteit, de verzekering van een redelijke levensstandaard, de stabilisatie van de markt, de garantie inzake bevoorrading en redelijke prijzen voor de verbruikers, terwijl als vorm van het beleid drie mogelijkheden open liggen: 1) het opstellen van gemeenschappelijke regels inzake mededinging; 2) de verplichte coördinatie van de verschillende marktorganisaties en 3) een Europese marktorganisatie.

Welke vorm er voor de visserij ook wordt aangewend, het was van bij de aanvang duidelijk dat de realisatie niet op korte termijn kon worden uitgewerkt. Doch het onderbrengen van de visserij in de afdeling landbouw had meteen in de visserijmiddens enige ongerustheid verwekt. De gunstige ontwikkeling van de visserij werd afhankelijk gezien van het feit of de visserijbelangen al dan niet op voldoende wijze in de schoot van de Europese organen zouden behartigd worden.

Degene die terughoudend en sceptisch waren, blijken gelijk te krijgen. Tot nog toe werd ten aanzien van het visserijbeleid in E.E.G.-verband — in tegenstelling met de landbouw — niets verwezenlijkt, er wordt zelfs voor de eerste maanden ook niets in het vooruitzicht gesteld. In de huidige omstandigheden moet op deze tekortkoming speciaal de nadruk worden gelegd.

Er zijn immers talrijke problemen die momenteel in een Europees verband — en zelfs ruimer — op een oplossing wachten.

Geciteerd kunnen worden de afstemming van de economische en sociale produktievoorwaarden, de coördinatie van de regelingen inzake aanvoer en afzet, de

harmonisatie van de diverse steunmaatregelen, de verhouding tot de « zeven », enz.

Het is niet de bedoeling deze problemen te analyseren, teneinde ze onder de noemer van een visserijbeleid te brengen. Op een speciaal vraagstuk, nl. dit van de territoriale wateren en de visserijzones moet in de huidige omstandigheden wel even de aandacht getrokken worden.

Sedert de uitbreiding van de visserijgrenzen tot 12 zeemijl rond IJsland (1 september 1958) en vooral sedert het mislukken — op één stem na — van de Tweede Internationale Konferentie over het Zeerecht (maart-april 1960) wordt de bedreiging van het verlies van visgronden scherp gesteld. Een aantal landen zoekt in de mislukking van de Konferentie een motief om unilateraal tot de uitbreiding van de territoriale wateren of de visserijzone over te gaan. Deze motivering wordt aangevuld door de economisch sterke afhankelijkheid van deze landen van de visserij in hun kustwateren en de uitputting of overbevissing van hun kustwateren.

Anderzijds tekent zich de tendens af van bilaterale overeenkomsten inzake breedtebepaling van de territoriale wateren of visserijgrenzen. Typisch is in dit opzicht de overeenkomst tussen Groot-Brittannië en Noorwegen. Noorwegen zal zijn visserijgrens bij de ratifikatie van de overeenkomst tot 6 zeemijl verleggen en na 10 jaar tot 12 zeemijl. De Britse visserijvloot krijgt echter het recht gedurende 10 jaar te vissen in het gebied van 6 tot 12 mijl. Verder werd overeengekomen om een viertal visserijzones tussen de 6 en de 12 mijl op bepaalde tijdstippen van het jaar voor de visserij te sluiten.

Zoals blijkt, heeft het Amerikaans-Canadees voorstel

ZETELS in de provincie :

KORTRIJK, Leiestraat 21

BRUGGE, Vlamingstraat 25

Jawel, de kredietbank!

3.500 personeelsleden

en 365 kantoren

— waarvan 100

in West-Vlaanderen —

staan ten dienste

van onze cliënteel.

van Genève als basis gediend voor de onderhandelingen. Dit werd normaal ook verwacht. Naar het voorbeeld van Groot-Brittannië voert West-Duitsland met Noorwegen momenteel onderhandelingen om tot een gelijkaardige overeenkomst te komen. Deze politiek van bilaterale regelingen kan evenwel differentieële toestanden tussen belanghebbende landen doen ontstaan, terwijl anderzijds in economische gemeenschappen — zoals bijvoorbeeld de E.E.G. — het gevaar van afwenteling van de toegevingen op landen die in een minder sterke onderhandelingspositie staan, niet denkbeeldig is.

Men mag vooropzetten dat de E.E.G.-landen reeds lange tijd een gemeenschappelijke houding ten aanzien van de visserijgrenzen hadden moeten bepalen. De positie van Frankrijk, Italië, Nederland, West-Duitsland en België met betrekking tot het vraagstuk is wel niet identiek, doch de standpunten wijken niet van elkaar af. Daarbij vormt het probleem van de visserijgrenzen één van de hoekstenen van het te plannen gemeenschappelijk visserijbeleid in de E.E.G. Ten slotte zouden de E.E.G.-landen met een gemeenschappelijk standpunt sterker staan bij eventuele toekomstige bi- of multilaterale onderhandelingen. Het vraagstuk van de breedte van de visserijzones kan natuurlijk niet beperkt blijven tot zes landen, doch er mag niet vergeten worden dat bij onderhandelingen over de visserijgrenzen het een kwestie is van « geven en nemen ».

P. Hovart.

VRIJSTELLING VAN DE PROVINCIALE OPCENTIMES OP DE GRONDBELASTING

Het zal de lezer reeds bekend zijn dat de wet van 17 juli 1959 tot invoering en ordening van maatregelen ter bevordering van de economische expansie en de oprichting van nieuwe industrieën in zijn artikel 8 in zekere beperkte gevallen vrijstelling van de grondbelasting op de gebouwen voor een periode van vijf jaar voorziet en dat de wet van 18 juli 1959 tot invoering van bijzondere maatregelen ter bestrijding van de economische en sociale moeilijkheden in sommige gewesten in zijn artikel 12 eveneens een vrijstelling van de grondbelasting op de gebouwen verleent voor vijf jaar in te gaan op 1 januari na de gebruikneming ervan. Deze laatste wet is toepasselijk op ieder nieuwe vestiging of uitbreiding in de gemeenten die tot de ontwikkelingsgewesten behoren.

Bij Koninklijk Besluit van 25 november 1960 werd de beslissing van de Provinciale Raad van West-Vlaanderen, dd. 18 oktober 1960 waarbij tijdelijke vrijstelling van de provinciale opcentimes op de grondbelasting wordt verleend, goedgekeurd.

De hogervermelde beslissing van de Provinciale Raad van West-Vlaanderen voorziet dat aan de natuurlijke of rechtspersonen, die in West-Vlaanderen een onderneming oprichten of uitbreiden, voor de duur van vijf jaar, aanvang nemende op 1 januari na de betrekking van de nieuwe lokalen, vrijstelling verleend wordt van de provinciale opcentimes op de grondbelasting, op de nieuwe lokalen of hun uitgebreid gedeelte. Dit reglement komt in voege van 1 januari 1961 af.

De gemotiveerde aanvraag tot het bekomen van deze vrijstelling dient, op straf van verval, binnen de drie maanden na de datum van aflevering van het uittreksel uit het kohier van de grondbelasting door het ontvangkantoor der direkte belastingen, gericht aan de Bestendige Deputatie die beslist over de ontlasting of teruggave.

Op de aanvraag dient het artikel van het kohier en het bedrag van de gevorderde grondbelasting te worden vermeld.

Bij deze schriftelijke aanvraag moet een plan worden gevoegd van de nieuwe gebouwen of de uitbreiding van de inrichting, met aanduiding van het kadastraal nummer van het perceel of de percelen waarop de nieuwe gebouwen eventueel werden opgericht.

In zijn bericht aan de gemeentebesturen van West-Vlaanderen (verschenen in het Bestuursmemoriaal nr. 49 van 28-12-60) schrijft Ridder P. van Outryve d'Ydewalle, Gouverneur, het volgende: De inspanningen in de jongste tijden in de provincie aangewend om de economische expansie te bevorderen, zijn U niet onbekend. Er werd reeds op zeer actieve wijze ingegrepen om nieuwe nijverheden in de provincie te zien ontstaan of nog om een uitbreiding van de gevestigde nijverheden te bevorderen.

Evenwel moet er op gewezen worden dat de betrokken nijveraars zich vele en soms zeer zware financiële inspanningen getroosten om over de nodige gronden te beschikken.

Deze moeilijkheden hebben de Provinciale Raad van West-Vlaanderen er toe gebracht aan de natuurlijke of rechtspersonen, die in de provincie een bedrijf oprichten of uitbreiden, voor de duur van vijf jaar vrijstelling te verlenen van de provinciale opcentimes op de grondbelasting, op de nieuwe lokalen of hun uitgebreid gedeelte.

Ik ben er van overtuigd dat dit op een nieuwe wijze de economische ontwikkeling in de provincie kan bevorderen en ik durf dan ook aandringen opdat de gemeentebesturen de nijveraars op dit voordeel zouden wijzen wanneer de mogelijkheid tot de oprichting of de uitbreiding van bedrijven zich in hun gemeenten zou kunnen voordoen.

Het lijkt geen twijfel dat de bloei van de nijverheden in de provincie in grote mate kan gediend worden door de voortdurende steun waarmede zij worden omringd.

Vermelden wij nog dat in West-Vlaanderen geen provinciale taks op tewerkgesteld personeel noch op drijfkracht bestaat.

W.E.S.

HAVENS

Haven Brugge - Zeebrugge : Meer dan 2 miljoen ton trafiek

Er wordt ijverig gewerkt op het havengebied Brugge-Zeebrugge; in de rede van Zeebrugge is de eerste fase van werken tot het bouwen van de Oostelijke afdamming volop in uitvoering. Andere belangrijke werken ter verwezenlijking van het programma tot geschiktmaken van de haven van Zeebrugge voor schepen met grote diepgang zullen volgen.

Op de havendam wordt het zeestation volledig omgebouwd; in verlenging aan dit gebouwenkompleks is een café-restaurant in opbouw ten behoeve van de passagiers. In de achterhaven is een nieuwe baan in afwerking omheen het in 1960 voltooide nijverheidsdok.

Te Brugge wordt een betonbaan aangelegd op de Oostelijke oever van het Boudewijnkanaal ten behoeve van aldaar nieuw gevestigde nijverheden.

In het Groot Handelsdok zijn de werken aangevat tot het bouwen van 220 m nieuwe kaaimuur.

De thans volop in uitvoering zijnde verhoogde baan

over de verbindingssluis zal toelaten dat kleine zeeschepen bedrijven gelegen tussen het Dampoortsas en de Scheepsdalebrug kunnen bereiken (houtimporteurs, graanhandel, enz.).

De haventrafiek heeft in 1960 rekordcijfers bereikt. De algemene goederenverhandeling per zee- en binnenschip overschreed de 2.000.000 ton (2.139.090) en het aantal lichters klom tot 2.544. Het algemeen goederenverkeer nam met 22 % toe ten overstaan van 1959.

De ferry-bootdienst tussen Zeebrugge en Harwich bereikte in 1960: 759 reizen met een vervoer van 277.322 ton goederen.

Tijdens de staking legden — benevens de aan Zeebrugge en Brugge eigen trafiek — 42 zeeschepen aan om te lossen of te laden hetgeen met zich bracht dat tevens 57 binnenschepen in onze haven aankwamen om de geloste of geladen goederen af of aan te voeren.

Ter illustratie van de mogelijkheden welke Zeebrugge in zijn huidige toestand biedt weze aangestipt dat op 28 december 1960 de tanker JAWESTA met een lading van 34.000 ton ruwe olie en een diepgang van 34 voet de haven binnenliep om 850 ton olie te bunkeren en uitvaarde met dezelfde lading en 34,4 voet diepgang. Er was één loods aan boord; de afstand Wielingenpas-Zeebrugge en Zeebrugge-Wielingenpas werd in een half uur afgelegd.

Oostende

De balans van de scheepvaartbeweging in de Oostendse haven in 1960 wijst op een langzame doch gunstige evolutie, zowel wat de koopvaardij schepen, de binnenscheepvaart en het passagiersverkeer met de staatspakketboten betreft.

Het volstrekt algemeen beeld van het havenverkeer geeft aan dat in 1960 17.525 vaartuigen de haven aandeden met een totale tonnenmaat van 3.564.948 TM, hetzij 144.248 TM méér dan in 1959. Van die 17.525 schepen waren er 675 koopvaarders met 212.854 TM tegen 720 met 166.187 TM in 1959.

In de reeks der goederen die werden verhandeld komt stookolie op de eerste plaats, gevolgd van stukgoederen, chemische produkten, hout, cokes, dakpannen, telegraafpalen, levend vee, kolen, e.a.

Door de staatspakketboten werden 664.695 (in) en 651.636 (uit) passagiers vervoerd, hetzij 135.922 méér dan in 1959.

Er werden door de car-ferry's 65.108 auto's vervoerd, hetzij een vermeerdering van 6.401.

Door de pakketboten werden nog 16.130 ton stukgoederen vervoerd, hetzij 96 ton meer dan in 1959.

HUISVESTING

Het Kortrijks stadsbestuur publiceert over de activiteit (1960) inzake nieuwbouw en bestrijding van de onvoldoende huisvesting een zeer methodiek opgevat verslag, opgesteld door Juffrouw A. Devos, maatschappelijke assistente verbonden aan de « dienst voor huisvesting ».

Dit verslag illustreert op een bevattelijke wijze de twee hoofdelementen.

- A. de groei van het aantal beschikbare woningen.
- B. de bestrijding van de onvoldoende huisvesting.

In het vak A handelend over de groei van het aantal beschikbare woningen wordt de wooncapaciteit der nieuwgebouwde woningen ontleed volgens het bewoningsindex aanbevolen door de U.I.O.F. (Union internationale des organismes familiaux).

Ook wordt het toepassingsveld van de stadsbouw en aankooppremie aangeduid.

Het vak B « bestrijding van de onvoldoende huisvesting » handelt over het treffen van besluiten van onbewoonbaarheid, de verscheiden wijze waarop onbewoonbaar verklaarde woningen vrijkomen, t.t.z. de wederhuisvesting, het slopen door particulieren, het slopen door de stad (na aankoop), de resultaten van de aankooppolitiek door de stad.

De reeds bereikte resultaten sedert het in voege treden van de wet van 7 december 1953 worden getotaliseerd: zij geven een indrukwekkend beeld van wat een bestuur vermog « op technisch en op menselijk vlak » wanneer een terzake bevoegde dienst zich er voor inspannt.

Met dit verslag en met de publikatie van de evolutie van het aantal gezinnen (aanwinst van het aantal gezinnen: 102) bewijst het Kortrijks stadsbestuur aan zichzelf en aan de gemeenschap een grote dienst.

W.E.S.

STEDEBOUW, HUISVESTING EN RUIMTELIJKE ORDENING

Lijst der goedgekeurde plannen sinds augustus 1960:

Gemeente	B.P.A.	K.B.	Aard
Moeskroen	nr. 6	19-10-60	woningen
Oudenburg	Weststraat	3-11-60	»

N. V. Westvlaamsche Betonwerkerij

73, St.-Pieterskaai, BRUGGE

Tel.: 312.71 - 312.72

BETONPRODUKTEN VOOR :

BOUW- & WEGENISWERKEN

WEST - VLAANDEREN WERKT...

NIEUW BEDRIJF IN DE ELECTRONICASEKTOR TE ROESELARE

De Westvlaamse Economische Raad deelt mede dat de N. V. Manufacture Belge de Lampes et de Matériel Electronique — M.B.L.E. — met een nieuwe produktie-eenheid zal starten in West-Vlaanderen, namelijk te Roeselare.

De voorbereidende studiën van de arbeidsmarkt en inplanting werden door de Westvlaamse Economische Raad opgemaakt. Na overleg en service besliste de M.B.L.E. nog dit jaar met de produktie van onderdelen voor de electronica te beginnen in een bedrijfsgebouw gelegen in de Veldstraat te Roeselare, dat met dit doel heringericht wordt. Naar mededeling van het bedrijf zal de tewerkstelling reeds 300 arbeidskrachten belopen op eind van dit jaar.

Het bedrijf te Roeselare zal de vierde produktie-eenheid zijn van de M.B.L.E. in België; tegelijkertijd zal de M.B.L.E. nog een vijfde eenheid in gang brengen te Anderlecht-Brussel, Herbettelaan.

SURVEY VAN DE WESTVLAAMSE GEWESTEN

In het kader van de survey der Westvlaamse gewesten, uitgevoerd door het Westvlaams Economisch Studie-

bureau onder leiding van dhr. Ir. J.M.L. Demeyere en dhr. O. Vanneste, directeur, in opdracht van dhr. Minister van Openbare Werken en Wederopbouw, werd bijzondere aandacht geschonken aan de voorwaarden waarin zich de definitieve migratie voordoet.

De migratieverschijnselen van 1890 tot heden worden voor elke gemeente bepaald en in verband gebracht met sociaal-economische oorzaken en sociaal-economische terugslag.

Bepaalde gebieden zijn het voorwerp van een zeer gedetailleerd onderzoek. Deze gebieden zijn:

- het Brugse (definitieve migratie in een snel groeiend gebied)
- het Ieperse (definitieve migratie in een gebied met lichtere aangroei)
- en drie gebieden beiderzijds de IJzer (middenpunt van een langerekte zone met regressief karakter).

Voor deze uitgebreide gebieden werd niet één jaar, maar de periode 1956-1957-1958-1959 uitgeoekt, met het gevolg dat circa 50.000 migranten in het onderzoek betrokken zijn dat werd ingericht door het Westvlaams Economisch Studiebureau.

De migranten werden gesplitst in twee groepen: de individueel migrerende en de migrerende in gezins- of groepsverband.

In elke groep werden volgende gege-

vens vastgesteld: aantal, geslacht, leeftijd, burgerlijke stand, beroep, sociale stand, oord van herkomst voor de inwijkenden, oord van bestemming voor de uitwijkenden, gezinsgrootte bij de migrerende in gezinsverband. Het onderzoek dat geschiedde met de welwillende medewerking van de gemeentebesturen, is zo ver gevorderd dat van heden af het Westvlaams Economisch Studiebureau globale uitkomsten aan deze gemeentebesturen mededeelt en dat binnenkort de belanghebbende gemeenten en diensten over een uitgave van het gedetailleerd verslag zullen kunnen beschikken.

INDUSTRIELE ONTWIKKELING IN WEST-VLAANDEREN

In de jongste weken werden in verband met aanwerving en uitbating van middelgrote en grotere industrie-terreinen belangrijke besprekingen gevoerd in de steden en gemeenten: Tielt, Torhout, Veurne, Waardamme, Waregem en St.-Eloois-Vijve.

Aan deze besprekingen hebben deelgenomen de afgevaardigde van de gemeentebesturen, de afgevaardigden van het Ministerie van Openbare Werken (autosnelwegen, wegen, waterwegen, Hoofdbestuur van Stedebouw en Ruimtelijke Ordening, Provinciale Direktie van Stedebouw en Ruimtelijke Ordening), het Westvlaams Economisch Studiebureau ver-

tegenwoordigd door de Heren O. Vanneste, directeur, Ir. J.M.L. Demeyere en J. Pattyn, economisch adviseur.

In elk dezer steden en gemeenten werden beslissingen getroffen waarvan de betekenis voor de streekontwikkeling in het licht dient gesteld.

Gans in het bijzonder werd de aandacht gevestigd op de industrieterreinen in Veurne, Torhout en Tielt: samen met de industrieterreinen in Diksmuide, vormen zij vier industriële steunpunten in het geheel van maatregelen voorzien voor de verdere ontwikkeling van de centrale band die West-Vlaanderen doorkruist van west naar oost.

UITBOUW VAN INDUSTRIEPARK TE IEPER

In het kader van de economische heropleving van het Ieperse en meer bepaald van de verdere industrialisering van de stad Ieper zelf, heet het dat 1961 een beslissend jaar moet worden.

Op 1 december 1960 werd een aanvang gemaakt met de aanleg en de uitrusting (wegenis, riolering, elektriciteits-, gas- en watervoorziening) van het industriepark gelegen op de Kasteelwijk (begrensd door Menensteenweg, spoorbaan Ieper-Roeselare en Leopold III laan).

De totale oppervlakte van het terrein meet 19 ha 8 a 90 ca. Hiervan worden 2 ha 45 a 92 ca ingenomen door wegenissen en 1 ha 70 a 56 ca wordt bestemd voor een breed groen « scherm » tussen het industrieel kompleks en de residentiële wijk, zodat de nuttige oppervlakte van de nijverheidsgronden 14 ha 92 a 42 ca bedraagt.

Het belangrijkste deel van de industriegronden werd reeds aangekocht door firma's die in de loop van 1961 met de oprichting van hun gebouwen zullen beginnen.

Voorzien wordt dat deze nieuwe bedrijven bijkomende werkgelegenheid zullen scheppen voor ca 1.000 personen.

INDUSTRIETERREIN TE VEURNE

Door de gemeenteraad van Veurne werd een plan voor het ontsluiten van een industriezone goedgekeurd. Bij de hogere instanties wordt aangedrongen op bekrachtiging teneinde onmiddellijk tot realisatie te kunnen overgaan.

Op een industrieterrein van 2 ha is thans een luzernedrogerij in opbouw. Dit nieuwe bedrijf zal 25 personen tewerkstellen.

Verder werden te Veurne belangrijke

verbouwingswerken uitgevoerd door de firma's R. Jonckheere en Van Wynsberghe. De uitbreiding van deze bedrijven heeft het mogelijk gemaakt het aantal tewerkgestelden te verhogen.

SPECIALIZATIE IN PERSLUCHTTECHNIEK

De sinds 100 jaar bestaande N. V. Vermeulen & Verbeeck te Roeselare, met wereldfaam voor haar textielgereedschap (schietspoelen, bobijnen, enz.) is de jongste jaren, in het kader van een diversifikatieprogramma, een succesrijk producent geworden van pneumatische apparatuur.

Voor deze nieuwe activiteit, « Vermeulen Pneumatics », is inmiddels onderdak gevonden in een stilgevallen textielbedrijf, eveneens te Roeselare, dat aangekocht werd. Waar oorspronkelijk voornamelijk gedacht werd aan pneumatische oplossingen voor de automatisatie in de houtverwerkende nijverheid, wordt thans een uitgebreide gamma gemaakt van perslucht-cylinders, elektro-magnetische bedieningskleppen, regelingsorganen en bijbehoorten, die in stijgende mate toepassingen vinden in alle bedrijfstakken. Een pneumatische boor werd op de markt gebracht, onder de benaming Ver-O-Matic.

Dit voorbeeld van diversifikatie in een nieuwe zeer gespecialiseerde branche, verdient navolging.

METAALBEDRIJF TE STENE

De firma Verkouille voorheen gevestigd te Oostende, Wellingtonstraat 50, heeft haar bedrijvigheid overgebracht naar Stene.

De firma, wier activiteit bestaat uit het vervaardigen van mazout- en benzinetanks, metalen balkons, trapleuningen en allerhande industriële plaatwerken, heeft haar intrek genomen in de gebouwen van de voormalige garage Arickx, Torhoutse Steenweg 114, te Stene.

Het aantal tewerkgestelde personen dat voorheen 15 man bedroeg, werd onmiddellijk na de vestiging te Stene verhoogd.

UITBREIDINGSWERKEN BIJ DE FIRMA BALLIERE TE WAREGEM

Bij de textielfirma Ballière werden op 7 januari de nieuwe gebouwen plechtig ingehuldigd.

Tot nu toe was de firma die zich toelegt op witlinnen en speciaal op dameskleding, gevestigd in verscheidene gebouwen te Waregem. De productie in ketting volledig te kun-

nen doordrijven werd besloten tot de bouw van een nieuw naai-atelier. Hier toe werd een nieuwe vleugel bijgebouwd aan het bestaande atelier in de M. Windelsstraat.

De firma Ballière die aanvankelijk met een personeel van 15 arbeidskrachten produceerde, wist dit cijfer allengs op te voeren. Door de aanzienlijke uitbreidingswerken van januari 1961 is het de firma mogelijk aan 60 werknemers werkgelegenheid te verschaffen.

MIDDENGROOTBEDRIJF VAN HERENKLEDING IN WORDING TE KORTRIJK

Het huis Gys P.V.B.A., Budastraat, Kortrijk, dat gegroeid is uit het ambachtelijk bedrijf van bovenkledij op maat voor heren, begon zijn activiteit in het jaar 1953. Thans zijn, dank zij de nieuwste toepassingen van geordende afwerking en de bijzondere zorg welke besteed wordt aan de voltooiing, reeds 17 arbeidskrachten gebezigd.

De firma heeft projecten om tot belangrijke realisaties over te gaan, welke er toe zouden strekken om op rationele wijze en met dezelfde bezorgdheid om haar cliënteel te dienen, een modern bedrijf op te richten in het Kortrijkse, waar circa 40 arbeidskrachten zouden gebezigd worden.

Deze nieuwe verwezenlijking in een specifiek domein geeft voor de streek van Kortrijk ongetwijfeld aanvullende mogelijkheden.

INSTALLATIES PROVLAS INGEHULDIGD

Op 6 januari 1961 werd te Proven het nieuwe vlasbedrijf Provlas ingewijd. Proven, een plattelandsgemeente in de Westhoek, zag hiermee de eerste nijverheid op haar grondgebied verrijzen. Deze nieuwe bewerkingsmethode, ontworpen door dhr. M. Soenens, bestaat erin het vlas ongeroot te bewerken en te verwerken.

De firma beschikt thans over een gebouw van 80 m op 20 m, bestaande uit een stapelplaats, de eigenlijke werkplaats, een laboratorium, kantoren en aanhorigheden.

De dagelijkse produktie bereikt momenteel 250 kg afgewerkte vlasvezel; dit is een cijfer dat zonder twijfel nog zal opgevoerd worden, zo verzekert men te Proven.

Dit moderne vlasbedrijf dat nu reeds met een personeel van 35 man start, zal, naar wij hopen, een stimulans zijn tot de verdere industrialisering van dit gewest.

NIEUWE KONTAKTEN VAN LA BRUGEOISE ET NIVELLES

De Brugse firma La Brugeoise et Nivelles N. V. heeft een overeenkomst aangegaan met International Bus System of Dallas en Western Sales Ltd voor het fabriceren in België van autocars (voertuigen voor groot toerisme). Daartoe werd de N. V. Bus and Car Company te St.-Michiels-Brugge gesticht.

Tevens sloot La Brugeoise et Nivelles een konventie met Gardner Denver Belgium voor het bouwen van moderpompen voor petroleumvelden.

N. V. Brumeca, filiale van La Brugeoise et Nivelles voor de handelsdienst, werd gemachtigd door Terguson Machine Corporation of St.-Louis, Missouri, onder licentie haar machines te produceren.

ETS. VANDEKERCKHOVE ROESELARE TE NEW YORK

De Ets. Vandekerckhove te Roeselare heeft te New York een Amerikaans bijhuis voor de verkoop van ontmoderingsmachines gesticht.

NIEUW INITIATIEF TE PITTEM

De Ets. Van Haelwijn, producent van metallieke verpakkingen, te Pittem, heeft met een Duitse firma een akkoord afgesloten met het oog op de fabricatie van de gebreveteerde plintconvector (verwarmingstoestellen) «Gentic» voor de Beneluxlanden. Het verkoopbureau voor deze fabricatie is International Promoting Office, Shell Building, Brussel.

Dit akkoord zal aan de firma Van Haelwijn toelaten niet alleen een meer stabiele werkgelegenheid maar tevens een gevoelige uitbreiding van de tewerkstelling te verzekeren.

AMERICAN STERILIZER TE BRUGGE

De Amerikaanse firma N.V. Amsco Europ uit Erie - U.S.A., zal te Brugge St.-Pieters een bijhuis oprichten voor het vervaardigen van geneeskundige toestellen voor ziekenhuizen.

Bij de aanvang mag een tewerkstelling van 80 arbeiders verwacht worden met een vooruitzicht op 250 eenheden tegen einde 1961.

OOSTKAMP

De aanvraag om bouwvergunning ingediend door de firma Siemens werd goedgekeurd door de afgevaardigde

van de Heer Minister van Openbare Werken en Wederopbouw (Provinciale Direktie te Brugge) en door het Schepenkollege van de gemeente Oostkamp.

De door de firma aangeduide aannemer is op het terrein verschenen (tussen de autosnelweg Brussel-Oostende en de zoëven door de Staat aangelegde Dalledreef).

De voorbereidende graafwerken werden onmiddellijk aangevangen.

De gebruikers van de autosnelweg en de gebruikers van de Rijksweg Brugge-Kortrijk zullen van heden af getuige zijn van de wording en de groei van een bedrijf dat getuigenis aflegt voor de ontwikkelingswil in West-Vlaanderen.

ALGEMENE VERGADERING WESTVLAAMSE EKONOMISCHE RAAD — 4-2-61

Op zaterdag 4 februari 1961 ging in het Provinciaal Hof te Brugge de Statutaire Algemene Vergadering door waarbij het verslag over de werking van de Westvlaamse Economische Raad en de rekeningen werden goedgekeurd en beheerders werden benoemd.

Om 15.30 u. volgde daarop de slotzitting van de Algemene Vergadering.

Ridder P. van Outryve d'Ydewalle, Algemeen Voorzitter W.E.R., was verontschuldigd t.g.v. het afsterven van zijn moeder.

De heer H. Smislaert, Voorzitter van de Raad van Beheer W.E.R., sprak het inleidingswoord uit in vervanging van de heer Gouverneur, waarna hij een rede hield tijdens dewelke hij de werking van de Westvlaamse Economische Raad en van het Westvlaams Economisch Studiebureau tijdens het jaar 1960 nader toelichtte. De heer Ir. J.M.L. Demeyere, hoofd afdeling ruimtelijke ordening W.E.S., gaf een toelichting van de resultaten van de eerste werkfase van het streeksurvey West-Vlaanderen.

Ten slotte hield de heer O. Vanaudenhove, Minister van Openbare Werken en Wederopbouw, een toespraak over «Ruimtelijke Ordening en Infrastructuurwerken in West-Vlaanderen».

Na de vergadering greep de officiële opening van de tentoonstelling «Ruimtelijke Ordening in West-Vlaanderen» plaats.

Deze Algemene Vergadering kende een buitengewone belangstelling. Onder de 450 aanwezigen werden talrijke parlementairen, bestendig afgevaardigden, burgemeesters, schepenen, sekretarissen, industriëlen en hoge ambtenaren opgemerkt.

AUTOSNELWEG RIJSEL-ANTWERPEN

Tijdens hogervermelde Algemene Vergadering van de W.E.R. verklaarde de heer Minister van Openbare Werken en Wederopbouw over de autosnelweg Rijsel-Antwerpen het volgende:

Waar op dit ogenblik echter meer op gewacht wordt, is op de verwezenlijking van de autosnelweg van Antwerpen naar Rijsel, die te Antwerpen de Schelde zal kruisen bij middel van een nieuwe tunnel of brug. Hij moet de nijverige streek van Kortrijk verbinden met Rijsel en omgeving, dezelfde Kortrijkse streek, met daarbij nog Roeselare, een behoorlijke uitweg geven naar Gent en Antwerpen en eindelijk het Franse Noorden met onze havens van Gent en Antwerpen op een ideale manier verbinden. Deze autosnelweg, op 4,5 miljard frank geraamd, zal tezelfdertijd als de autosnelweg van Wallonië worden uitgevoerd. Naast zijn zuivere economische waarde, legt hij, analoog met de Waalse autosnelweg, een symbolische band tussen de provinciën van eenzelfde landsgedeelte en zal hij zonder twijfel, verlengd met de Koning Boudewijn-autosnelweg, de kulturele betrekkingen en uitwisselingen bevorderen.

AUTOSNELWEG NOORD-WEST-VLAANDEREN- CALAIS

De autosnelweg vanuit Noord-West-Vlaanderen naar Calais wil enerzijds alle badplaatsen tussen Oostende en De Panne door een autosnelweg aansluiten op de autosnelweg naar Brussel en het binnenland en anderzijds een prima verbinding verwezenlijken met Duinkerke en Calais. Dit laatste zal hoogst nuttig blijken, de dag dat de tunnel over het Kanaal, te Calais honderden, zoniet duizenden auto's per dag zal uitspuwen. Anderzijds moet men in genoemde autosnelweg ook een waardevolle snelle verbinding zien tussen de streek van Nieuwpoort en Veurne met de provinciehoofdstad.

HAVENS BRUGGE-ZEEBRUGGE

Sedert het ontwerpen van het havenkompleks, is de tonnenmaat der zeeschepen in het algemeen en van de tankschepen in het bijzonder, aanmerkelijk toegenomen. Met deze evolutie moet rekening worden gehouden en de bestaande installaties in het kompleks moeten aangepast worden aan de moderne vereisten van het zeeverkeer. De toegangen zijn moeilijk, de afmetingen der zeesluis ontoereikend en er zijn te weinig aanlegkaaien.

Het vijftienjarig investeringsprogramma voorziet in de oplossing van deze structurele problemen van de havens. De modernisering van het kompleks kan verdeeld worden in drie welbepaalde stadia :

Het eerste stadium, dat in het structureel programma van de investeringswet werd opgenomen, betreft de geschiktmaking van de rede van Zeebrugge, zoals die ontworpen is door de Werkgroep die onder het voorzitterschap werd gesteld van de heer Professor G. Willems, sekretaris-generaal, belast met het onderzoek naar de mogelijkheid om de haven van Zeebrugge toegankelijk te maken voor zeeschepen met grote diepgang.

Niet alleen wordt voorzien in het verdiepen van de toegang, maar eveneens in het uitbreiden van de beschikbare kaaimuurlengte. Deze werken zijn op 850 miljoen F geraamd.

Het tweede stadium wordt het nijverheidsstadium genoemd en zo dit niet expliciet opgenomen werd in het structureel programma van de nieuwe investeringswet, dan wordt nochtans

de mogelijkheid open gehouden onmiddellijk met deze faze aan te vangen, indien moest blijken dat een grote nijverheidsinstelling zinnens zou zijn zich nabij de kusthaven te Zeebrugge te vestigen en te ontwikkelen.

Dit stadium omvat het bouwen van een nieuwe, ruim opgevatte zeesluis, het aanleggen van de nodige nijverheidsdokken en het verdiepen en het verbreden van het kanaalgedeelte en het bedrijfsklaar maken van industrieterreinen in de onmiddellijke omgeving van Zeebrugge.

Blijft dan nog het derde stadium, dat de werken behelst die in de « Wielingen » moeten ondernomen worden om zowel de toegang tot de haven van Zeebrugge als tot die van Antwerpen en van Gent te vergemakkelijken voor de grote zeeschepen.

Bedoelde werken zijn grotendeels begrepen in die welke de haven van Antwerpen moeten toegankelijk maken voor schepen van grote tonnenmaat.

HAVEN VAN OOSTENDE

De economische expansie van de Noordzeehavens beperkt zich niet alleen tot het kompleks Brugge-Zeebrugge, doch omvat eveneens de haven van Oostende met het daarop aansluitend kanaal Brugge-Oostende.

Het belang van Oostende als vissers- en handelshaven mag niet worden onderschat. Het investeringsplan voorziet dan ook in het doorvoeren van de aangevangen verbeteringswerken.

In de eerste plaats dient vermeld, het bouwen van een nieuw oostelijk staketsel met het verbreden van de vaargeul, onontbeerlijk voor het verbeteren van het binnenlopen der Staatspakketboten.

Tevens worden de volgende werken in het vooruitzicht gesteld :

- het bouwen van nieuwe kaaien in diep water ;
- het graven van een nieuw visserijdok en het bouwen van een slipway voor schepen van 3.000 ton ;

BANK VAN BRUSSEL N.V.

**100 AGENTSCHAPPEN EN KANTOREN
IN WEST-VLAANDEREN**

BIJHUIZEN TE:

KORTRIJK, Grote Markt, 50

BRUGGE, Markt, 18

OOSTENDE, Wapenplein 3

- het vergroten van het stationsplein tot aan de oude handelsdokken;
- het herstellen en verbeteren van de verdedigingswerken, kaaien en wegen in de huidige haven;
- het verbeteren van de inrichtingen tot bescherming van de haven tegen overstromingen bij stormvloed.

Alsdan zullen zeeschepen van ongeveer 30 voet of 10.000 ton te Oostende kunnen binnenlopen.

HAVEN VAN NIEUWPOORT

Het bouwen van een nieuwe kaaimuur op de rechteroever van de havengeul, rechtover de vismijn, is in het voorzicht gesteld.

KUST

Op de Oostkust waar de ontzanding vóór enige tijd onrustwekkende vormen begon aan te nemen, werd door het Departement van Openbare Werken en Wederopbouw drastisch ingegrepen door een intensief bouwen van strandhoofden, gepaard met het opspuiten van zand uit het binnenland. Gezien de merkelijke verbeteringen die werden bekomen, werd in het investeringsprogramma het verder doorzetten van strandbeveiligingswerken te Knokke-Heist voorzien.

Te Oostende, Middelkerke en Westende werden eveneens strandverdedigingswerken voorzien.

WATERWEGEN

In het investeringsplan zijn de volgende programma's voorzien.

- a) Kanaal Gent-Brugge-Oostende. Het moderniseren van dit kanaal voor schepen van 2.000 ton is opgenomen voor uitvoering van 1966 tot 1972. Hierin is eveneens voorzien de bouw van een ringvaart rondom Brugge.
- b) Het moderniseren voor schepen van 1.350 ton van het kanaal Bossuit-Kortrijk is opgenomen in het conjunctureel programma.
- c) De volgende kanalen zijn voorzien in het programma om gekalibreerd te worden voor schepen van 600 ton: Plassendale - Nieuwpoort, Ieper - IJzer en Roeselare-Leie. De IJzer en de Leie zullen eveneens voor 600 ton-schepen geschikt gemaakt worden.

Het graven van het kanaal Ieper-Leie voor 600 tonners en het geschikt maken van de schippershavens te Veurne zijn eveneens voorzien.

OVERSTROMINGEN VAN DE WESTHOEK

Het overstromingsverschijnsel doet zich iedere winter voor en de uitge-

strektheid hangt af van de regenneerslag. Aan de andere kant zijn in droge zomers de scheepvaartvoorwaarden in dit gebied erg kritisch wegens een nijpend tekort aan voedingswater.

Deze dubbele moeilijkheid kan verholpen worden door de waterlopen te verruimen en te verdiepen, door het normaal vlot peil te verlagen en tevens watervoorraden aan te leggen en uitwateringsboezems te voorzien.

In het IJzergebied kunnen vier komen worden onderscheiden:

1. De gebieden die rechtstreeks in het aan tij onderhevige gedeelte van de IJzer uitmonden. De oppervlakte bedraagt 80.000 ha. Tot het verbouwen van de sluisen kan alleen besloten worden wanneer de overeenstemmende waterlopen voor een grotere afvoer zullen aangepast worden.
2. Gebieden die in de IJzer uitmonden: Het betreft hier een gebied van 85.000 ha, waarvan de afwatering kan verbeterd worden door het verbouwen van de Iepersluis met stuw te Nieuwpoort, het verbreden en verdiepen van de IJzer, het verlagen met 0,50 m van het normaal peil, het aanleggen van uitwateringsboezems en het indijken van de rivier.

3. Gebieden die afwateren in het kanaal Plassendale-Nieuwpoort. De toestand van deze gronden kan gesaneerd worden door het verbreden en verdiepen van het kanaal en het verlagen van het waterpeil met 0,75 m. Dit onderstelt tevens de verbouwing van de sluisen van Plassendale en Nieuwpoort.

4. De afwatering van de gebieden langs de Bergenvaart, zal binnenkort verbeterd worden door het uitvoeren van de ruimingswerken.

Alle hierboven vermelde werken zijn in de investeringswet opgenomen hetzij in het structureel, hetzij in het conjunctureel gedeelte, zodat de volledige verbetering binnen afzienbare tijd werkelijkheid zal worden.

VOORLICHTING WESTVLAAMSE EKONOMISCHE PROBLEMATIEK

Over de economische problemen in de provincie, gewesten of bedrijfstakken werden door de heer O. Vanneste, directeur van het Westvlaams Economisch Studiebureau, voordrachten gehouden te

- Roeselare (22 oktober, 14 december)
- Dendermonde (20 november)
- Brugge (28 november)
- Aalst (4 december)
- Brugge (9 december)
- Lauwe (9 december)
- Turnhout (11 december)
- Kortrijk (17 december)
- Antwerpen (24 januari 1961)
- Oudenaarde (29 januari 1961)
- Oostende (9 februari 1961).

De Heer J. Pattyn, economisch adviseur van het Westvlaams Economisch Studiebureau, hield voordrachten te

- Antwerpen (15 oktober)
- Kuurne (21 oktober, 9 januari 1961)
- Kortrijk (17 november)
- Ingelmunster (9 januari 1961).
- Roeselare (21 februari 1961)

De Heer Ir. J.M.L. Demeyere, gevolmachtigde voor Ruimtelijke Ordening van het Westvlaams Economisch Studiebureau, hield voordrachten te

- Roeselare (22 oktober, 14 januari '61)
- Brugge (10 januari, 4 februari 1961)
- Menen (28 januari 1961).

DE AUTOSNELWEG ANTWERPEN-GENT-KORTRIJK-RIJSEL (E3)

Op 8 februari 1961 heeft de Koninklijke Vlaamse Ingenieurs Vereniging zijn leden uitgenodigd tot een uitzonderlijke voordrachtavond in de aula van de Rijksuniversiteit te Gent.

Voor een gehoor van ruim 250 ingenieurs spraken opeenvolgend Inspecteur-Generaal Coene en Hoofdingenieur-Directeur Casier.

De eerste handelde over de keuze van de plaats waar de autosnelweg de Schelde moet kruisen om de Antwerpse agglomeratie te bedienen en over de voor- en nadelen van een brug over de Schelde of van een tunnel onder de Schelde.

Tal van verkeerstechnische, bouwtechnische, esthetische en stedenbouwkundige gegevens, toegelicht door prachtige lantaarnplaatjes boeiden ten zeerste de toehoorders.

Hoofdingenieur-Directeur Casier handelde over het tracé van de autosnelweg tussen Antwerpen en Rekkem, de bediening van de haven van Gent, van de Gentse agglomeratie, de bediening van de Kortrijkse agglomeratie, de verbinding met de Westkust, met Roeselare, met St.-Niklaas.

Aan de hand van de huidige verkeersdrukke op de baan Kortrijk-Gent-Antwerpen, gaf hij een verantwoording over de aangenomen dwarsdoorsnede: 2 x 2 rijstroken, uitgenomen op het vak Deinze-Gent, waar 2 x 3 rijstroken zullen toegepast worden.

De normale dwarsdoorsnede zal een breedte hebben van 47,50 meter, waardoor het mogelijk wordt een middenberm van 12 meter breedte te voorzien, welke later het aanbrenge van twee supplementaire rijstroken op economische wijze toelaat.

Niettegenstaande geen van beide sprekers zich kon uitspreken over de vermoedelijke datum van de aanvang der werken, wat de aanwezigten ten zeerste interesseerde, oogsten beide hoogstaande uiteenzettingen de grootste bijval.

VLASCOOP TE KUURNE

Zojuist verscheen een rapport van de dienst public relations van de Samenwerkende Vlasvereniging Vlascoop, waarin verslag wordt opgemaakt van hun activiteit.

De S. V. Vlascoop is een jonge dynamische vereniging die de verouderde marktstructuur voor de vlasvezels wil vervangen door een nieuwe, aan de moderne systemen aangepaste marktorganisatie.

GUNSTIGE RESULTATEN BANK VAN ROESLARE EN WESTVLAANDEREN

De deposito's bij de Bank van Roeslare en Westvlaanderen zijn in 1960 met 226 miljoen frank gestegen tot 1.868 miljoen frank.

Onder allerlei vormen was, per 31 december, méér dan 1 miljard krediet uitstaande. De zakenomzet van het jaar bedroeg 53,5 miljard frank, hetzij 7,3 miljard méér dan in 1959.

AMERIKAANSE EKONOMISCHE ZENDING

Op zaterdag 18 februari 1961 had, in het Provinciaal Hof van West-Vlaanderen te Brugge, een plechtige ontvangst plaats ter gelegenheid van het bezoek van een economische missie uit de Verenigde Staten.

Deze missie staat in verband met de Belgische economische missie, die zich voor enkele tijd onder de leiding van Z. K. H. Prins Albert naar de Verenigde Staten begaf.

Deze Amerikaanse missie, die uitsluitend bestaat uit afgevaardigden van de Amerikaanse grootwarenhuizen, bracht een bezoek aan België met het doel de produkten van de kleinere bedrijven alsmede van de kunstambachtslui te prospekteren.

IR. J.M.L. DEMEYERE VEREREMERKT

Bij Koninklijk Besluit van 5 december 1960 werd de heer Ir. J.M.L. Demeyere, gevolmachtigde van de afdeling Ruimtelijke Ordening van het Westvlaams Economisch Studiebureau, benoemd tot Ridder der Kroonorde.

De Heer Ir. J.M.L. Demeyere werd geboren te Kortrijk op 19 maart 1895. Hij behaalde het diploma van burgerlijk bouwkundig ingenieur te Leuven in juli 1923. Van 1-1-26 tot einde augustus 1936 was hij directeur van de Stedelijke Technische School te Kortrijk. Vanaf 1 september 1936 was hij stadsingenieur en

directeur van de stedelijke technische Dienst van de stad Kortrijk. Einde juli 1960 nam hij ontslag bij de stad Kortrijk en wijdt zich sindsdien volledig aan de streekplanopdracht in West-Vlaanderen die hem door de Heer Minister van Openbare Werken en Wederopbouw werd opgedragen.

E.R.V. MEDEDELINGEN NR. 3

In het Editoriaal van het 3e nummer, 7e jaargang van de driemaandelijkse publikatie van de Economische Raad voor Vlaanderen, pleit dhr. R. De Backer, sekretaris van de Economische Raad voor Oost-Vlaanderen, voor een regionalisme dat economisch verantwoord is. Schrijver verdedigt de stelling dat een regionaal-economisch beleid in de landen der Euromarkt kan beschouwd worden als een onmisbaar element bij de integratie van de nationale economieën in de Europese Economische Gemeenschap.

Onder de titel « Voor een actief lokalisatiebeleid » verduidelijkt de E.R.V. zijn standpunt over het regionaal beleid inzake economische expansie. Dit standpunt werd gepubliceerd in « West-Vlaanderen Werkt », 2e jaargang, nr. 4, blz. 114.

In de rubriek « De Gouverneurs aan het woord » handelt Ridder P. van Outryve d'Ydewalle over het toerisme in West-Vlaanderen, Gouverneur A. Mariën over geesteshygiëne en verpleging van geesteszieken, Gouverneur R. Declerck over de veranderende maatschappij, Gouverneur L. Roppe over « Limburg 1960 », en Gouverneur J. De Neeff over de ouderdomsproblemen in België.

Over het vraagstuk der denataliteit onderhoudt ons oud-minister Ludovic Moyersoen, voorzitter van het Komitee voor de studie der problemen van de denataliteit in België.

In aansluiting hierop formuleert dhr. P. Goldschmitt-Clermont concrete voorstellen onder de titel: Maatregelen ter bestrijding van de denataliteit.

Ir J.M.L. Demeyere schrijft een artikel over het regionaal beleid tijdens de jongste 25 jaar.

Verder vernoemen we nog de traditionele rubrieken. « Uit het leven en de werking van de E.R.V. » en « Licht en schaduw over de Vlaamse economie », waarin melding wordt gemaakt van enkele belangrijke nieuwe vestigingen.

Met een artikel over het regeringsbeleid inzake ruimtelijke ordening in Nederland, door dhr. J. Vandewalle, wordt dit nummer besloten.

E.R.V. MEDEDELINGEN 1960 nr. 4

In het laatste nummer van de 7e jaargang, behandelt dhr. L. Claes,

algemeen sekretaris van de E.R.V., in het editoriaal het probleem van de Industriële Verschuiving naar Vlaanderen.

Dr. A. De Waele formuleert in het artikel: « Kanttekeningen bij een vijftienjarenplan » zeer kritische en scherpe beschouwingen over dit wetsontwerp.

Onder de hoofding: « Euromarkt en Industrie » worden enkele gedeelten uit de spreekbeurt van Ir. Th. P. Tromp, Vice-President van de N.V. Philips Gloeilampenfabrieken te Eindhoven, over het vestigingsbeleid in de Euromarkt weergegeven.

Dr. V. Van Rompuy laat onder de titel: « Groeitakken en Groeipolen » zijn uiteenzetting, gegeven voor het seminarie over economische ontwikkeling te Gent, publiceren.

Dhr. J. Aerts behandelt verder het thema: « De Diamantbewerker in België ».

Verder volgt een artikel met statistische gegevens over de « Vijftien maanden toepassing van de expansiewetten ».

Ten slotte behandelt dhr. W. Van Waelvelde, adviseur bij het Nationaal Instituut voor de Statistiek, het « Welvaartspel in Vlaanderen en Wallonië ».

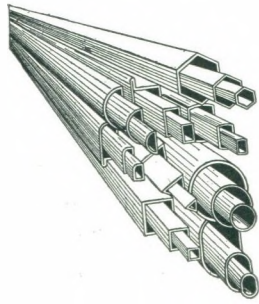
NIEUWS OVER DE GOUDSMEDERIJ IN WEST-VLAANDEREN

Het Kortrijkse neemt in de bewerking van edele metalen een zeer belangrijke plaats in en komt zeker in de derde rangorde van de arbeidsbezetting in het Rijk.

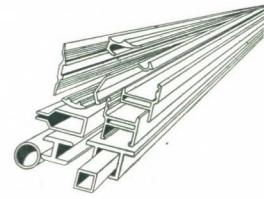
Het aantal arbeidsplaatsen bedraagt immers circa 300. Daarenboven is het aandeel van de zelfstandigen in deze tak vrij belangrijk.

De werkgevers zijn overigens zeer begaan met de vorming van arbeiders, rekening houdend met de verhoging van de techniciteit en de uitbreiding die ze aan hun bedrijf willen geven. Reeds werden inspanningen gedaan om langs aangepast onderwijs jongeren te vormen.

In dit verband past het te onderlijnen dat de firma BOSTOEN Roger en Zoon (ROWY) uit Marke merkwaardige inspanningen heeft gedaan. Gestart in het jaar 1945, bereikt zij thans reeds een bezetting van 77 arbeiders en 10 bedienden. Het oog wordt gericht op afzetgebieden in het buitenland, wat zeker een ernstige inspanning vereist om competitief te kunnen op de markt komen. Dit veronderstelt niet enkel de allernieuwste outillering, doch een verdere industrieel gerichte vorming van nieuwe arbeidskrachten. Het gewest Kortrijk kan aldus een meer uitgebreide diversifikatie van zijn nijverheid verwachten.

REMI CLAEYS LICHTERVELDE

Tel. 051/724.44
Telex 056.74

STALEN BUIZEN

voor : Meubels
Rijwielen
Elekt. leiding
Gas - Stoom
Verwarming

ALUMINIUM

Buizen
Profielen
Stukken onder druk gegoten
Voor alle industrieën
in alle legeringen

Superia

Remi CLAEYS ZEDELGEM Tel. 050/292.22

DE BELANGRIJKSTE
EN MEEST MODERNE
RIJWIELEN- EN
BROMFIETSENFABRIEK
VAN BENELUX

**ONDERZOEK BETREFFENDE
HET TEKORT
AAN ARBEIDSKRACHTEN
IN DE BOUWSEKTOR**

In het nummer 4 - 2e jaargang, werd de aandacht gevestigd op een enquête welke gedaan werd door de Rijksdienst voor Arbeidsbemiddeling en waarvan de eerste gegevens wezen op belangrijke behoeften aan arbeidskrachten.

Het blijkt thans dat voor West-Vlaanderen op 128 ondernemingen die gevolg gaven aan de raadpleging 35 % ervan een tekort aan arbeiders melden, voor een omvang van 259 ontbrekende arbeiders. Daar de enquête uitgevoerd werd op een « Sample » methode, schat de R.V.A.W. het tekort op 6 maal groter. Dit betekent dat in West-Vlaanderen het tekort aan bouwarbeiders in september 1960 naar schatting circa 1500 bedraagt. Zoals aangemerkt in het verslag, is deze weergave ongetwijfeld overdreven.

Dit onderzoek had zijn nut. Het bevestigt ten volle hetgeen reeds meermalen werd aangetoond, namelijk dat het tekort aan geschoolde arbeiders voor alle vakken van de bouwsector bestendig is. De uitwegen voor de jongeren zijn werkelijk interessant, gelet op de goede bestaansvoorwaarden. Nadrukkelijk zou er mogen op gewezen dat hier veel mogelijkheden zijn langs het technisch onderwijs.

De heraanpassingscentra voor volwassen vergoede werklozen, opgericht te Roeselare, met het oog op vorming van halve gasten, voor verscheidene beroepen van het bouwbedrijf, in West-Vlaanderen, zijn volkomen verantwoord, en dienen uitgebouwd op een permanente wijze.

De aandacht zou vooral dienen te gaan naar de vorming van metselaars, timmerlieden-bekisters, schrijnwerkers, stukadoors, monteersers van centrale verwarming, schilders, loodgieters.

**DE RIJKSDIENST
VOOR ARBEIDSBEMIDDELING
EN WERKLOOSHEID
TELT 25 JAAR**

Ter gelegenheid van haar 25-jarig bestaan publiceerde de R.V.A.W. een speciale uitgave waarin een overzicht is gegeven van de ontwikkeling van de werkloosheidsverzekering, de arbeidsbemiddeling en de beroepsscholing.

Deze merkwaardige publikatie omvat eveneens een reeks interessante statistieken over de evolutie van de werkloosheid. Uit een van de statis-

tische tabellen blijkt, dat het daggemiddelde van het aantal gekontroleerde werklozen tussen november 1936 en november 1959 een grotere stijging heeft gekend in West-Vlaanderen dan in het Rijk. In het Rijk steeg het aantal werklozen in deze periode met 13,8 % terwijl de stijging in West-Vlaanderen 25,7 % beliep. Het aandeel van de Westvlaamse werklozen in het totaal aantal werklozen in het Rijk liep aldus op van 14,2 % in november 1936 tot 15,6 % in november 1959.

**TELLING DER
VOLLEDIG WERKLOZEN
OP 16-11-1960**

De R.V.A.W. publiceerde zopas de eerste resultaten van de telling van de werkzoekenden op 16-11-1960. Hun aantal bedraagt in West-Vlaanderen 19.199 waarvan 14.812 mannen en 4.387 vrouwen. Het aandeel van West-Vlaanderen in de volledige werkloosheid in het Rijk beloopt aldus 17,2 % voor het totaal, 17,5 % voor de mannen en 16 % voor de vrouwen. Daartegenover staat West-Vlaanderen met een aandeel van 11,6 % van de Belgische bevolking.

De onderverdeling naar geschiktheid wijst uit dat in West-Vlaanderen het aandeel normaal geschikten 57,8 % beloopt terwijl in het Rijk het aandeel slechts 47,5 is. Het aandeel met een gedeeltelijke geschiktheid en met een zeer beperkte geschiktheid omvat in West-Vlaanderen respectievelijk 32 % en 10,2 % tegenover 35,9 % en 16,6 % in het Rijk.

De verdeling van de werklozen naar leeftijd wijst uit dat West-Vlaanderen in verhouding tot het Rijk een gering aantal oudere werklozen heeft. In West-Vlaanderen beloopt het aandeel werkzoekenden van 50 jaar en ouder 52,1 % terwijl in het Rijk dit verhoudingscijfer 55,3 % beloopt. Het aandeel werklozen van minder dan 30 jaar beloopt in West-Vlaanderen 18,9 % en in het Rijk slechts 15,4 %.

De verdeling van de werklozen naar de duur van de werkloosheid toont aan dat de werkloosheid in West-Vlaanderen over het algemeen van kortere duur is, wat wijst op een grote seizoenwerkloosheid. Het aandeel werklozen met een werkloosheidsperiode van minder dan 3 maand beloopt in West-Vlaanderen 45,8 % tegenover 30,4 % in het Rijk.

Voor de categorieën met een langere werkloosheidsduur liggen de percentages hoger in het Rijk dan in West-Vlaanderen. Het hoger aandeel oudere werklozen in het Rijk dan in West-Vlaanderen komt hier voor een groot deel in tussen.

**BOUWVERGUNNINGEN
IN WEST-VLAANDEREN**

Statistiek van de in 1959 verleende bouwvergunningen (bron : N.I.H.)

In de categorie : gebouwen hoofdzakelijk of uitsluitend voor huisvesting bestemd werden vergunningen afgeleverd betreffende :

- a) voor nieuwbouw of volledige wederopbouw : 5.034 (4.416) (1) gebouwen uitgerust voor 6.646 woningen (5.518).
- b) voor verbouwingen : 1.986 (1.917) gebouwen, waarin 247 (238) nieuwe woningen ontstaan.
- c) voor afbraak : 227 woningen zijn verdwenen (173).

In de categorie : gebouwen (bedrijfsgebouwen) niet hoofdzakelijk voor huisvesting bestemd, werden vergunningen afgeleverd betreffende :

- d) voor nieuwbouw of volledige wederopbouw : 565 (503) gebouwen waarin 94 nieuwe woningen (71).
- e) voor verbouwingen : 936 (771) gebouwen waarin 13 nieuwe woningen (30).
- f) voor afbraak : 67 gebouwen (62).

Het aantal bouwvergunningen is in bepaalde sectoren aanzienlijk gestegen (a, e).

(1) De cijfers tussen haakjes houden verband met de vergunningen afgeleverd in 1958.

DEMOGRAFIE

Het Statistisch Bulletin (1960-61) publiceert volgende tabel in verband met de geboorten in West-Vlaanderen :

Geboorten			
(doodgeborenen kinderen niet inbegrepen)			
1929	20.849	1955	18.955
1930	20.566	1956	19.277
1935	18.468	1957	19.008
1938	19.285	1958	19.409
1947	19.835	1959	19.278
1950	18.773		
doodgeborenen			
1929	645	1955	271
1930	569	1956	228
1935	488	1957	293
1938	505	1958	262
1947	466	1959	261
1950	374		

**ARBEIDSVERGUNNINGEN
IN 1959 AFGELEVERD
AAN VREEMDE ARBEIDERS
IN WEST-VLAANDEREN**

(Bron : N.I.S.)

In 1959 werden volgende vergunningen (1) afgeleverd

aan mannen :	123
aan vrouwen :	74

als volgt onderverdeeld volgens nationaliteit:

	M	V
E.E.S.	84	60
waaronder 56/51 Fransen		
Engelsen	48	13
Andere landen van Europa	15	9
Andere werelddelen	9	1
Vaderlandslozen	2	—

(1) De arbeidsvergunning werd afgeschaft in de Benelux-landen: nationaliteit E.E.S. betekent dus Duitsers, Fransen, Italianen.

KONTAKT BEDRIJFSLEVEN-MIDDELBAAR ONDERWIJS

In het nummer 3 van 2e jaargang werd dit nieuw initiatief om contacten vast te leggen tussen het algemeen vormend middelbaar onderwijs en het bedrijfsleven nader toegelicht.

Deze proeve wordt te Antwerpen en in Noord-West-Vlaanderen doorgevoerd.

In het kader van dit initiatief werden op woensdag 8 februari de leraren ontvangen in verschillende ondernemingen, tijdens dewelke inleidingen werden gehouden door direktieleden der firma's, gevolgd door vruchtbare besprekingen en een interessant bedrijfsbezoek.

Voor de leraars van talen werden bezoeken georganiseerd aan de Bank van Brussel, Bank van de Société Générale, Kredietbank. De leraars van positieve vakken werden ontvangen door E.B.E.S. terwijl de leraars van economische vakken op bezoek gingen bij het Accountantskantoor Van Acker.

Een tweede serie bezoeken is voorzien in de tweede helft van april.

KONTAKT BEDRIJFSLEVEN-TECHNISCH ONDERWIJS

Door het Produktiviteitscentrum van West-Vlaanderen werd, in afspraak met de heren Inspektoren voor het Technisch Onderwijs en met de B.D.O.P., een programma ingezet, waarbij twee leraren uit de metaalafdeling van iedere technische school der provincie tijdens 8 volle dagen kursussen volgen en bedrijfsbezoeken afleggen teneinde deze leraars meer vertrouwd te maken met de nieuwere technieken van arbeidsstudie, welke thans in het moderne bedrijfsleven worden toegepast.

De uiteindelijke bedoeling van dit programma is, langs de leraars om, de studenten der technische scholen beter voor te bereiden voor hun taak in het bedrijfsleven.

Dit programma loopt te Brugge voor het Noorden der provincie en te Kortrijk voor het Zuiden der provincie.

HET ONDERWIJS IN BELGIE

Het statistisch jaarboek van het onderwijs over het schooljaar 1958-1959 kwam zojuist van de pers.

Daarin komen de statistieken voor per provincie van de schoolbevolking volgens de ligging van de onderwijsinrichtingen.

Deze publikatie verschaft echter geen gegevens over de omvang van de schoolgaande bevolking per provincie.

Uit de statistieken blijkt dat de onderwijsinrichtingen met volledig leerplan in West-Vlaanderen 12 % van de totale Belgische schoolbevolking omvatten. De overeenkomstige percentages voor de verschillende graden van onderwijs zijn: 12,7 % voor de voorschoolse opleiding, 11,8 % voor het lager onderwijs, 12,7 % voor het middelbaar onderwijs en slechts 2,8 % voor het hoger onderwijs. Het aandeel van het onderwijs met beperkte leergang ligt lager in West-Vlaanderen dan voor het onderwijs met volledig leerplan. De totale schoolbevolking in deze inrichtingen beliep slechts 8,9 % van het totaal voor het Rijk; de lagere cyclus omvatte 9,5 % van het Rijksgegeven en de hogere cyclus amper 3,1 %.

Uit deze statistieken blijkt voldoende dat West-Vlaanderen vooral een grote nood heeft aan onderwijsinrichtingen van een hoger studieniveau.

NIEUWE FINANCIËLE INSTELLING TE BRUGGE

Sedert 1-2-1961 heeft de Leen- en Hypotheekkas, waarvan de hoofdzetel gevestigd is te Brussel, een bijkantoor heropend te Brugge, Kraanplaats 3 (tel. 050/38.470).

Door de Koninklijke Besluiten werd ze gemachtigd om hypothecaire leningen af te sluiten, evenals kapitalisatieverrichtingen, levensverzekeringen, kredietoperaties en spaarverrichtingen. Alleen gedurende het jaar 1959 werden er voor 130.715.000 F nieuwe leningen afgesloten, 92.294.000 frank obligaties onderschreven en op 31 december 1959 bereikte het totaal van de verzekerde en onderschreven kapitalen een bedrag van 714.540.000 frank.

TOERISTISCHE BEDRIJFVIGHEID TE BRUGGE EN ZEEBRUGGE

In 1960 werden in de Dienst voor Toerisme, Markt 1, aan 23.390 personen mondelinge inlichtingen verstrekt, tegenover aan 21.154 toeristen in 1959, hetzij een vermeerdering met 2.236 eenheden, of 10,9 %. Naast 7.919 Belgen werden 13.235 buitenlanders ontvangen.

In 1960 werden te Brugge en Zeebrugge samen in hotels, pensions, jeugdtehuizen, café's, appartementen en villa's in totaal 193.893 overnachtingen geboekt. Dit is een vermeerdering met 14.196 overnachtingen of 7,8 % t.o.v. 1959.

De vermeerdering heeft vooral betrekking op Brugge stad (116.780 in 1959, 130.303 in 1960, hetzij 13.523 meer of 11,5 %). Dit is in ruime mate te danken aan het zeer groot succes van de tentoonstelling « De Eeuw der Vlaamse Primitieven ».

Voor de badplaats Zeebrugge noteert men voor 1960, 63.590 overnachtingen tegenover 62.917 in 1959 (673 eenheden meer of 1 %).

Aangezien Zeebrugge, na de enorme opgang in het prachtige zomerseizoen 1959 (14.932 overnachtingen meer dan in 1958) gedurende de eerder ongunstige zomer van 1960, zijn positie wist te handhaven, mag de toekomst van onze badplaats met een gerechtvaardigd optimisme worden tegemoet gezien.

Merkwaardig is dat de overnachtingen door landgenoten voornamelijk te Zeebrugge en minder in Brugge gebeurden, terwijl de vreemdelingen hun overnachtingen voor het grootste deel in Brugge lokalizeerden.

Op de lijst der vreemdelingen komt Groot-Brittannië - Noord-Ierland op de eerste plaats met 63.581 overnachtingen, daarop volgt Nederland met 15.611. Verder is een hele gamma van landen vertegenwoordigd. Zelfs van uit Sovjet-Rusland en Australië wist men het behoorlijk getal van respectievelijk 149 en 239 te boeken.

PROVINCIAAL KOMITEE TER BEVORDERING VAN DE AFZET VAN GEZONDE MELK

Verslag over een studiereis naar Denemarken.

Door tussenkomst van de Federatie van de Deense Zuivelverenigingen te Aarhus, organiseerde het Provinciaal Komitee einde oktober 1960 een bezoek aan zuivelfabrieken, melkveeuitbatingen en laboratoria in Jutland.

Het verslag over de studiereis in Denemarken dat heel interessante technische gegevens omvat, legt vooral de nadruk op het feit dat Denemarken, niettegenstaande zij inzake uitrusting op technisch gebied over het algemeen niet beter is uitgerust dan België, zij er toch in slaagt producten van zeer hoge kwaliteit voor te brengen en een wereldpositie in te nemen dank zij de aanvoer van een hoogwaardige grondstof.

PRIJS A. OLIVIER

De jaarlijkse provinciale prijs A. Olivier, uitgelooft door het Provinciaal

Tuinbouwkomitee, werd in 1960 toegankelijk aan de stad Menen, wegens de mooie versiering met bloemen en planten van het stadhuis aldaar.

AKTIVITEIT VAN HET PROVINCIAAL KOMITEE TER BEVORDERING VAN DE AFZET VAN GEZONDE MELK IN 1960

In het kader van de werking ter bevordering van de melkverzorging op de hoeve, en op initiatief van het Provinciaal Komitee ter Bevordering van de Afzet van Gezonde Melk werden, in 1960, in het melklaboratorium van het Provinciaal Instituut A. Olivier, ongeveer 130.000 melkmonsters op fysieke zuiverheid en vermoedelijke houdbaarheid onderzocht. Op basis van de uitslag van deze beoordeling wordt door 24 Westvlaamse zuivelfabrieken voor de geleverde melk een kwaliteitstoets betaald.

NIEUW PROPAGANDAMATERIAAL VOOR WESTVLAAMS TOERISME

Op dit ogenblik werken de diensten van Westtoerisme aan het vervaardigen van nieuw propagandamateriaal. De vroegere succesvolle uitgaven, die vooral furore gemaakt hebben in 1958 zijn immers bijna volledig uitgeput. Het eerste dokument dat klaar is gekomen is een zeer suggestieve pancarte op het formaat 24 x 36 cm, die de aantrekkelijkheid van de Belgische kust doet uitkomen. Deze pancarte is beschikbaar in vier talen en wordt in eigen land, alsmede in de buurlanden verspreid. Een gloednieuwe voorraad van kleurdia's en zwart-witte foto's zal toelaten de andere uitgaven, die weldra zullen volgen, uitstekend te illustreren. Het is immers een feit dat het visuele element bij de toeristische propaganda primeert.

AKTIE E 5

Zoals de toeristische belangstelling van de Westvlamingen voor Keulen en de Rijn altijd zeer groot geweest is, heeft men ook steeds kunnen vaststellen dat de inwoners van Keulen samen met vele Rijnlanders graag hun verlof aan de Belgische kust kwamen doorbrengen. Deze toeristische wisselwerking heeft vooral tijdens de laatste jaren een grote uitbreiding gekend.

De uitstekende en rechtstreekse verbindingsweg, die Keulen per auto op amper vijf uur van de Belgische kust plaatst is daar natuurlijk voor veel tussen. Deze weg is het voornaamste deel van de internationale verkeers-

weg London-Stockholm, beter gekend als E 5, en omvat twee autosnelwegen: Oostende-Brussel en Aken-Keulen. Deze laatste kon op 20 december 1960 volledig in gebruik genomen worden.

De E 5, die over Brussel en Luik naar Aken en Keulen loopt, bracht de inspiratie voor een gemeenschappelijke internationale toeristische actie van de Stad Keulen en Westtoerisme voor wederzijdse toeristische aantrekkingskracht. Deze actie startte op 4 februari 1961 te Brugge en 6 februari te Keulen. Voor de gelegenheid was op 4 februari een officiële delegatie uit Keulen, onder de leiding van Dr. H. L. Zankl, naar Brugge gekomen, vergezeld van Duitse journalisten. De volgende dag vertrok een officiële Westvlaamse delegatie naar Keulen onder voorzitterschap van dhr. Jan de Gheldere. Vertegenwoordigers van Vlaamse dagbladen en Westvlaamse weekbladen maakten de reis mee.

Een speciaal vrouwblad, natuurlijk onder de titel E 5, kwam van de pers om de ingezette actie te ondersteunen. In deze folder wordt de nadruk gelegd op de toeristische troeven van Keulen en van de Belgische kust. Het is verheugend te kunnen vaststellen dat de Heer Albert De Gryse, minister-onderstaatssecretaris voor P.T.T., er aan gehouden had de inzet van de E 5-actie te Brugge bij te wonen.

WEDSTRIJD VOOR TOERISTISCHE SOUVENIRS

Voor enkele tijd werd door Westtoerisme een wedstrijd voor toeristische souvenirs uitgeschreven, voorbehouden aan Westvlaamse artiesten en scholen. De belangstelling voor deze wedstrijd blijkt zeer ruim te zijn. Allen, die aan deze wedstrijd wensen mee te dingen, worden er langs deze weg aan herinnerd dat de inzendingen vóór Pasen of 2 april 1961 dienen afgegeven te worden of opgezonden te worden op volgend adres: Westtoerisme, Burg 4, Brugge, met vermelding van deelneming aan de wedstrijd voor toeristische souvenirs.

PARIJSE BELANGSTELLING VOOR BEIDE VLAANDEREN

Het is onbetwistbaar een belangrijk toeristisch feit dat meer en meer Parijse toeristen naar de Belgische kust komen, zelfs tijdens de winterweekeinden. De actie van Westtoerisme in de Franse hoofdstad is daar zeker niet vreemd aan.

Het decembernummer van het bekende maandblad « La France à Table », dat de ruimste verspreiding kent bij geneesheren en andere medische beroepen in West-Europa, werd volledig gewijd aan de beide Vlaanderen. Dat was ongetwijfeld een nieuwe

blijk van belangstelling vanwege de Parijse bevolking voor het toerisme in onze streken.

Dit nummer werd ingeleid door de Heer Gouverneur van West-Vlaanderen en betoont niet alleen aandacht aan de gastronomie maar ook aan de kunstschaten en de natuur als toeristische trekpleisters. Een uitvoerige illustratie met foto's verhoogde ten zeerste de aantrekkelijkheid van deze interessante uitgave.

PROPAGANDA VOOR WESTVLAAMS SCHAPENVLEES IN RESTAURANTS

De actie om het Westvlaams schapenvlees beter te leren kennen en naar waarde te schatten heeft in enkele maanden tijd een onverhoopt succes opgebracht. Na de beenhouders, zullen nu ook de restaurantuitbaters bij deze propaganda betrokken worden.

Met dit doel wordt door Westtoerisme in het kader van zijn gastronomische actie en in samenwerking met de Westvlaamse schapenkevers een folder over het Westvlaams schapenvlees uitgegeven, die zich speciaal richt tot de bezoekers van restaurants.

Op voorwaarde dat Westvlaams schapenvlees op de spij斯卡art aangeboden wordt in verschillende bereidingen, kunnen de restauranthouders, die hierom verzoeken, gratis een hoeveelheid van deze folders bekomen. Zij hoeven hiervoor slechts een vraag te richten aan Westtoerisme, Burg 4, Brugge. Op de folder is plaats voorzien om naam en adres van eigen restaurant aan te brengen.

Westtoerisme durft verhoppen dat talrijke restauranthouders van zich zullen laten horen en aldus zullen meewerken om het Westvlaams schapenvlees de plaats te geven die het verdient.

WESTVLAAMS KERSTSTALLETJE IN PROVENCE

Door toedoen van Westtoerisme en met de medewerking van het Provinciaal Comité voor Kunstambachten en Industriële Vormgeving in West-Vlaanderen werd een typisch Westvlaams Kerststalletje gestuurd naar Arles in Provence als Belgische deelneming aan het Salon International des Santons. Deze voorname tentoonstelling liet Kerstfiguren uit gans Europa zien, die gekonfronteerd werden met de vele santons of personages rond de Kerstkribbe, die een Provençaalse traditie uitmaken. Het ingezonden kerststalletje was het werk van Roger Vandeweghe, uit Sint-Andries.

**AUTOMATISATIE
VAN TELEFOONCENTRALE
VAN TIELT
VANAF HALF MAART**

De telefooncentrale van Tielt zal geautomatiseerd worden op dinsdag 14 maart, te 12 uur.

Vanaf dat ogenblik zullen de abonnees van dit net, op volledig automatische wijze, in verbinding kunnen treden met hun korrespondenten der andere geautomatiseerde netten van het land en met deze van het Groot-Hertogdom Luxemburg. Daarenboven zullen zij rechtstreeks een groot aantal handbediende telefooncentrales kunnen oproepen waar ze dan door bemiddeling van de telefonist onmiddellijk aansluiting zullen bekomen met de gewenste korrespondent.

Deze modernisering moge bijdragen tot de bloei van de industriële en handelsondernemingen van dit gewest, waarvoor de grotere snelheid en zekerheid der televerbindingen ongetwijfeld een gunstige stimulans zullen uitmaken.

**De Westvlaamse
Economische Raad**

**ontving financiële steun
van volgende gemeenten**

Arrondissement BRUGGE

Aartrijke	Knokke	Sint-Kruis
Assebroek	Lissewege	Sint-Michiels
Beernem	Loppem	Torhout
Blankenberge	Meetkerke	Wenduine
Brugge	Oedelem	Zedelgem
Dudzele	Oostkamp	Zuienkerke
Heist-a.-Zee	Sijsele	
Jabbeke	Sint-Andries	

Arrondissement OOSTENDE

Eernegem	Middelkerke	Vlissegem
Gistel	Oudenburg	Westende
Ichtegem	Oostende	Zande
Leffinge	Slijpe	
Lombardsijde	Stene	

Arrondissement IEPER

Dikkebus	Nieuwkerke	Watou
Elverdinge	Oostvleteren	Westvleteren
Geluwe	Passendale	Wijtschate
Ieper	Poperinge	Woesten
Kemmel	Proven	Zillebeke
Langemark	Roesbrugge-Haringe	Zonnebeke
Loker	Sint-Jan	
Mesen	Vlamertinge	

Arrondissement TIELT

Aarsele	Ruiselede	Wielsbeke
Meulebeke	Sint-Baafs-Vijve	
Ooigem	Tielt	

Arrondissement KORTRIJK

Aalbeke	Heestert	Moen
Avelgem	Heule	Moeskroen
Bellegem	Hulste	Moorsele
Beveren-Leie	Ingoogem	Outryve
Bissegem	Kerkhove	Spiere
Deerlijk	Kortrijk	St.-Eloois-Vijve
Desselgem	Kuurne	Waregem
Dottenijs	Lauwe	Wevelgem
Gullegem	Lendelede	Zwevegem
Harelbeke	Menen	

Arrondissement DIKSMUIDE

Diksmuide	Klerken	Reninge
Esen	Kortemark	Sint-Jacobskapelle
Handzame	Lampernisse	Zarren
Houthulst	Lo	
Kaaskerke	Oostkerke (Diksm.)	

Arrondissement ROESELARE

Ardooie	Ingelmunster	Lichtervelde
Beveren	Izegem	Roeselare
Dadizele	Kachtem	Staden
Emelgem	Ledegem	Westrozebeke

Arrondissement VEURNE

Adinkerke	Houtem (Veurne)	Sint-Rijkers
Alveringem	Leisele	Veurne
Beveren	Nieuwpoort	Zoutnaaie
De Moeren	Ramskapelle	
De Panne	St.-Joris-a/IJzer	

W.E.R. - PUBLICATIES

A. - REEKS VAN HET WESTVLAAMS EKONOMISCH STUDIE- BUREAU

« **De Economische Situatie en Mogelijkheden van het Arrondissement Ieper** »,
door G. Declercq & O. Vanneste, 1958 (207 blz.) — 135 F.

« **De Belgische Zeevisserij - Een Economische Studie** »,
door O. Vanneste & P. Hovart, 1959 (358 blz.) — 200 F.

« **La Pêche Maritime Belge - Étude Économique** »,
par O. Vanneste & P. Hovart, 1959 (358 p.) — 200 Frs.

B. - RAPPORTEN W.E.R.

« **De Confectienijverheid in West-Vlaanderen - Contact Technisch- en Beroeps-
onderwijs/Nijverheid** »,
gestencild, 1958 (64 blz.) — 35 F.

« **De Textielnijverheid in West-Vlaanderen - Arbeidsbevoorrading - Contact On-
derwijs/Industrie** »,
gestencild, 1959 (74 blz.) — 35 F.

« **De Metaalnijverheid in West-Vlaanderen - Arbeidsbevoorrading - Contact On-
derwijs/Industrie** »,
gestencild, 1960 (119 blz.) — 85 F.

C. - REEKS WESTVLAAMSE ONTWIKKELINGSPROBLEMEN W.E.R. — W.E.S.

N° 1. — **Toekomstige Ontwikkelingsproblemen van Oost- en West-Vlaanderen
en Zeeland**,
1957 (56 blz.) — 20 F.

N° 2. — **Plechtige Installatievergadering C.L.E.R. - Regionaal-Economisch Kon-
tactkomitee West-Vlaanderen - Henegouwen - Nord-Pas-de-Calais** — 1960
(52 blz.) — 25 F.

N° 3. — **Verslag van de Algemene Vergadering van de Westvlaamse Economi-
sche Raad** — 1960 (39 blz.) — 25 F.

N° 4. — **Verslag Westvlaamse Economische Raad over het jaar 1960** — (36 blz.)
— 25 F.

D. - ANDERE PUBLICATIES

« **Le Littoral et son Hinterland - Essai d'une étude d'économie touristique** »
(in Nederlandse taal uitgeput)
door O. Vanneste & G. Declercq, 1955 (226 blz.) — 150 F.

« **Structurele Werkloosheid in West-Vlaanderen** »,
door G. Declercq & O. Vanneste, 1957 (2 delen, 130 blz. + 278 blz.) — 275 F.

« **Adresboek van de Westvlaamse industrie** »,
1958 (344 blz.) — 150 F.

E. - TIJDSCHRIFT « WEST-VLAANDEREN WERKT »

Driemaandelijkse uitgave — abonnement 80 F.

Steunende leden (bijdrage 150 F) ontvangen gratis het tijdschrift en andere
publicaties van de W.E.R.

andré . 4860

VOOR ALLE INVESTERINGSKREDIETEN

Bank van Roeselare en Westvlaanderen N.V.

40 agenschappen verspreid over de provincie